

wroclaw.pl

Nowa Lwiarnia

We wrocławskim ogrodzie zoologicznym trwa budowa nowoczesnej Lwiarni. Oprócz lwów, zamieszkają tu również surykatki.

str. 9

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 9 (170), 28.02-5.03.2024

#CentraAktywnościLokalnej

• 21 lokalizacji

• 3 nowe w 2024 r.

• 5,2 mln zł

str. 10-11

SCALają Wrocław

Wszystkie osiedla zgłosiły projekty

W tym roku wrocławianie zgłosili do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 286 projektów. Rozpoczął się pierwszy etap ich oceny.

str. 5

Dwa lata od wybuchu wojny w Ukrainie

Jak długo może potrwać konflikt rosyjsko-ukraiński? Maciejowi Sasowi odpowiada generał dywizji w stanie spoczynku Piotr Makarewicz.

str. 8

Tajemniczy Banksy we Wrocławiu

Dzieła artysty zobaczymy pod postacią reprodukcji na zbliżającej się wystawie The Mystery of Banksy – A Genius Mind w IASE.

str. 16

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Szanowni Państwo,

w mijającej kadencji spotkaliśmy się w mniejszych lub większych grupach ponad 7,5 tys. razy. Prezentuję to zestawienie, bo wiem, jak liczą się konkrety. Najlepiej wyrażają je liczby.

Wspomnę o kilku symbolicznych dla mnie: ■ wydaliśmy 396 mln zł na TORYwolucję i zajeżdżnię; ■ mamy 48 km nowych i modernizowanych torów – zakończyliśmy tym samym niechlubne „rekordy” w liczbie wykolejeń ■ za 247 mln zł w programie Zmień Piec zlikwidowaliśmy ponad 14 tys. szkodliwych dla naszego zdrowia pieców; ■ utworzyliśmy 56 nowych parków i zieleńców, sadząc w sumie ponad 27,5 tys. drzew i 305 tys. krzewów i pnączy – zielonym pomnikiem tych działań będzie wkrótce pl. Nowy Targ; ■ wyda-

liśmy 9,1 mld zł na wrocławską oświatę; ■ powstało 7557 nowych miejsc w przedszkolach i żłobkach; ■ 896 mln zł zainwestowaliśmy w kulturę w różnych jej obszarach; ■ objęliśmy 26 tys. seniorów badaniami profilaktycznymi; ■ wydaliśmy 28,5 tys. Wrocławskich Wyprawek dla niemowląt; ■ uhonorowaliśmy 950 małżeństw z długoletnim stażem.

Zachęcam, by sprawdzili Państwo wszystkie te dane. Regularnie informowaliśmy o nich w naszym biuletynie, znajdują je Państwo także na naszym portalu informacyjnym www.wroclaw.pl. Piszę to wszystko nie po to, by się chwalić, ale by podziękować. Moim współpracownikom, wszystkim Radnym Miejskim Wrocławia, którzy odpowiedzialnie i z troską podchodzili

do Wrocławia, i Państwu – nie tylko za dokładanie się do miasta podatkami, z których to wszystko sfinansowaliśmy, ale przede wszystkim za rozmowy, dzielenie się pomysłami, a także za konstruktywną krytykę i zwracanie uwagi na lokalne problemy. Po prostu: za naszą wrocławską wspólnotę.

Te ostatnie blisko pięć i pół roku nauczyło mnie bardzo wiele. Dziękuję za każdą z lekcji o Wrocławiu. Wrocławiu, z którego, mimo tego wszystkiego, nad czym pracujemy i co wymaga poprawy, jesteśmy dumni.

Jacek Sutryk

prezydent Wrocławia

POGODA

CZW. 29.02	PT. 1.03	SOB. 2.03	ND. 3.03	PN. 4.03	WT. 5.03	ŚR. 6.03
13°C	17°C	15°C	16°C	15°C	17°C	17°C

KARTKA
Z KALENDARZA

• 1 marca 1996 •

rozstrzygnięto konkurs
na logo Wrocławia.
Zwyciężył projekt
Pawła Pawłaka,
absolwenta
wrocławskiej PWSSP

• 2 marca 1893 •

urodził się we
Wrocławiu Heinrich
Lauterbach – jeden z
projektantów WuWy

• 4 marca 2017 •

otwarto
krytą pływalnię przy
ul. Wejherowskiej

PŁYNĄC PRZEZ MIASTO – NOWY MURAL PRZY UL. GDAŃSKIEJ 1

TOMASZ HOŁD

Mural „Płynąc przez miasto” wykonał wrocławianin Dawid Celek, absolwent Politechniki Wrocławskiej, wygrywając konkurs. Mural możemy zobaczyć na dwóch ścianach bloku przy ul. Gdańskiej 1. Na jednej widać kobietę (**na zdj.**), na drugiej – mężczyznę. Płyną ku sobie łodziami nad budynkami Wrocławia.

– Ten mural to romantyczna opowieść o spotkaniu ludzi, pięknym Wrocławiu i Śródmieściu. Wrocław leży nad Odrą i jest z nią związany. Dlatego motyw płynięcia przez miasto wydał mi się odpowiedni. Architektoniczny kontekst dla projektu to dwie oddzielone od siebie ściany. Wrocław to przecież „miasto spotkań” – wyjaśnia Dawid Celek. We Wrocławiu można zobaczyć jeszcze inną jego pracę – „Wrocławiankę”, która zdobi ścianę nowego budynku przy ul. Słonimskiego, ukończonego w listopadzie 2023 roku.

Instytut Chorób Serca świętował 5-lecie

Blisko 140 przeszczepionych serc oraz tysiące uratowanych istnień ludzkich, to krótkie podsumowanie 5 lat działalności Instytutu Chorób Serca Uniwersytetu Medycznego i Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu.

Paulina Czarnota

Z okazji jubileuszu 23-24 lutego podsumowano, podczas Wrocławskiego Forum Kardiologicznego, działanie Instytutu ze specjalnym udziałem prof. Janiny Stępińskiej, dyrektor Narodowego Instytutu Kardiologii.

Najważniejsze osiągnięcia Instytutu Chorób Serca z lat 2019-2024, to np.:

- wdrożenie programu transplantacji serca i mechanicznego wspomagania krążenia;
- Oddział Szybkiej Diagnostyki Kardiologicznej, czyli diagnostyka bez hospitalizacji przy użyciu m.in. najnowszych metod nieinwazyjnych – tomografii komputerowej (koronarografia nieinwazyjna) i rezonansu magnetycznego serca;
- wdrożenie skoordynowanego programu leczenia przerostu mięśnia serca (kardiomiopatii) i chorób zapalnych serca z zastosowaniem najnowszych metod biopsji;
- wdrożenie programu leczenia chorych z nadciśnieniem płucnym z opcją plastyki balonowej i operacji udrażniania tętnic płucnych;

Prof. Piotr Ponikowski, dyrektor ICHS (z lewej), podczas uroczystej sesji otwierającej jubileusz i lekcje w LO nr 2 kampanii „Zgoda to dar życia. Tak, chcę być dawcą”

uruchomienie wielodyscyplinarnego zespołu wczesnego reagowania dla chorych w stanie zagrożenia życia spowodowanym wstrząsem sercowopochodnym – tzw. SHOCK-TEAM.

Przypomnijmy też, że we Wrocławiu trwa miejska kampania „Zgoda to dar życia. Tak, chcę być dawcą”, która ma zwiększyć świadomość mieszkańców o tym, że zgoda na przeszczep może

uratować nawet 7 osób. Pobrane zostało już ok. 2 tys. Wrocławskich Kart Dawcy. Znajdźmy ją na stronie www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/wroclawska-karta-dawcy.

W ramach działań edukacyjnych, lekcje dla licealistów prowadzi Agnieszka Nowak, mama Szymona, który zmarł nagle, a jego narządy uratowały 6 osób. Agnieszka Nowak wspólnie z koordynatorem Poltransplantu dzieli

się swoim doświadczeniem, aby uwrażliwić młodzież na istotę zgody na przeszczep i zachęcić ich do otwartych rozmów na ten temat. W piątek po południu (23 lutego) takie lekcje zostały przeprowadzone w LO nr 2 przy ul. Parkowej we Wrocławiu. To już trzecia odwiedzona szkoła, a plan jest taki, żeby zajęcia przeprowadzone były we wszystkich. Uczniowie z wielką uwagą i poruszeniem uczestniczą w spotkaniach i pobierają karty.

Targi pracy dla osób z niepełnosprawnością

W środę 6.03 w Barbarze przy ul. Świdnickiej 8b w godz. 10-13 odbędą się targi pracy skierowane do osób z niepełnosprawnościami. Osoby z orzeczeniem będą mogły zapoznać się z ofertami pracodawców z całego regionu, a także skorzystać z bezpłatnych konsultacji z prawnikiem i psychologiem. Targi organizuje Fundacja Aktywizacja. Więcej informacji pod numerem 504 098 710 i adresem e-mail: wroclaw@aktywizacja.org.pl. Wstęp jest bezpłatny.

ZUS zadba o stulatków

Na Dolnym Śląsku mieszkają obecnie 262 osoby, które mają 100 i więcej lat. Jak informuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych osobom, które ukończyły setny rok życia przysługuje specjalne comiesięczne świadczenie honorowe, które wzrosło od 1.03. Do końca lutego 2024 roku świadczenie honorowe wynosi 5540,25 zł brutto, od 1 marca wzrasta do kwoty 6 246,13 zł brutto miesięcznie, czyli będzie o 705,88 zł wyższe. Aby otrzymać świadczenie honorowe, nie trzeba składać żadnych wniosków, ponieważ zostanie ono przyznane automatycznie. Wypłata jest niezależna od emerytury oraz dodatków przysługujących z innych tytułów.

Naukowcy z PWr badają Trzonolinowiec

Naukowcy z PWr montują na linach Trzonolinowca aparaturę badawczą

W czwartek 22 lutego naukowcy z Politechniki Wrocławskiej rozpoczęli badania konstrukcji Trzonolinowca. Na linach zamontowali specjalne czujniki. Kolejne badanie – w połowie marca.

Błażej Organisty

Na dachu budynku stał się zespół ekspertów, by zrobić pomiary. Co sprawdzają i czego szukają? – Pierwsze działania polegają na zbadaniu częstotliwości drgań poprzecznych – wyjaśnia prof. Krzysztof Schabowicz, kierownik zespołu badawczego PWr. Chodzi przede wszystkim o kontrolę drgań lin stalowych, które są podstawowymi elementami konstrukcji budowlanej. Lin jest 12. – Podłączymy do nich aparaturę badawczą i w ten sposób dowiemy się, w jakim są

stanie i co się z nimi dzieje – wyjaśnia profesor. Eksperti założyli, że liny są skorodowane w 70 proc. Zwykle już przy 50 proc. takie części nie nadają się do użytkowania. – W związku z tym stwierdziliśmy, że budynek jest w stanie przedawaryjnym, o czym przesądza wiele czynników – informuje profesor. Zanim jednak rozpoczną się jakiegokolwiek prace, muszą nadejść wyniki badań, które potrwają do końca lipca. Stan i konieczność naprawy Trzonolinowca wiąże się z niezbędnym, tymczasowym przeniesieniem mieszkańców.

Czas na wakacje... kredytowe 2024

Nowy rząd pracuje nad uruchomieniem od 1.04.2024 wakacji kredytowych. Mają one jednak funkcjonować w zmiennej formule. Nowa propozycja ma dotyczyć osób, które na ratę kredytu wydają więcej niż 35 proc. dochodu (przypadającego na gospodarstwo domowe) i pożyczły mniej niż 1,2 mln zł. Na ostatnim posiedzeniu rząd nie przyjął jednak procedowanego projektu. Ma on wrócić pod obrady na wiosnę w poprawionej wersji. Rząd szacuje, że z nowych wakacji kredytowych skorzysta ok. 420 tys. kredytobiorców.

Wrocławianie zapisani na kartach księgi pamięci

– To są ludzie, o których na co dzień się nie mówi. Im nawet na tym nie zależy. Latami działają w swojej dziedzinie. Są niedocenieni i my chcemy pokazać, że Wrocław bardzo im dziękuje – mówiła Wanda Ziembicka-Has, twórczyni Wrocławskiej Księgi Pamięci, dzięki której uhonorowano aktywnych wrocławian po raz 52.

■ Magdalena Pasiewicz

Wrocławska Księga Pamięci powstała z inicjatywy Wandy Ziembickiej-Has, która jest znaną wrocławską dziennikarką i społeczniczką. Dzięki niej od lat wyróżniane są osoby zasłużone dla Wrocławia. Wśród laureatów jest już ponad 500 osób. Podczas 52. edycji Wrocławskiej Księgi Pamięci, której finał miał miejsce 20 lutego, uhonorowano kolejnych 14. Uroczystość odbyła się w siedzibie Dolnośląskiej Izby Lekarskiej przy ul. Kazimierza Wielkiego.

Ludzie diamenty

Jak podkreślała sama pomysłodawczyni wydarzenia – Wanda Ziembicka-Has – w Księdze znajdują się ludzie, którym chce się działać.

W tym roku Medale Merito de Wratislavia – Zasłużony dla Wrocławia otrzymali: ■ prof. Romuald Cichoń – kardiochirurg, transplantolog, uczeń prof. Religi; ■ dr n. med. Eleonora Anna Mess – od 1991 r. pracownik Wydziału Nauk o Zdrowiu (UMed); ■ prof. Joanna Maj – zastępca kierownika Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii

Laureaci 52. Wrocławskiej Księgi Pamięci z organizatorką wydarzenia red. Wandą Ziembicką-Has

USK; ■ dr Grzegorz Sapikowski – nauczyciel akademicki, lekarz weterynarii, specjalista chorób psów i kotów; ■ dr n. med. Jerzy Pawełczyk – chirurg, z-ca kierownika Kliniki Chirurgicznej 4. Wojskowego Szpitala Klinicznego; ■ Beata Kowalczyk – dyplomowana pielęgniarka (od 45 lat); ■ Ewa Anita Cela – od 2000 r.

pielęgniarka oddziałowa 4. Wojskowego Szpitala Klinicznego (pracuje tam od 41 lat); ■ Jolanta Goczew – emerytowana pielęgniarka.

Super Diamentami Wrocławia nagrodzeni zostali: ■ Ariel Fećyk i Krzysztof Peda – od 2008 r. założyciele i prezesi Stowarzy-

szenia na Rzecz Równego Dostępu do Kształcenia Twoje Nowe Możliwości, które zatrudnia 150 osób, w tym 20 proc. z niepełnościami, i wspiera ponad tysiąc osób; ■ Centrum Rehabilitacyjno-Medyczne RESURS. Statuetkę wręczono za wyjątkową ofertę rehabilitacji i wypoczynku dla seniorów; ■ Juliusz Woź-

ny – historyk sztuki, nauczyciel, rysownik. Autor i współautor komiksów historycznych. Malarz Aniołów. Statuetkę otrzymał za nowatorską formę opowieści o Wrocławiu; ■ Katarzyna Kaczorowska – dziennikarka prasowa, aktywistka działająca na rzecz praw osób z niepełnosprawnością intelektualną; ■ Rafał Łukasz Zwolak – pielęgniarz Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego oraz Oddziału Intensywnej Terapii Szpitala Specjalistycznego przy ul. Koszarowej (laureat 44. Wrocławskiej Księgi Pamięci).

Koncert Trzynastej w samo południe

Uroczystość uświetnił koncert. – Zaprośiliśmy na gościnny koncert naszego laureata Amadeusza Kuźniarskiego, laureata Super Diamentu Wrocławia 50. Wrocławskiej Księgi Pamięci, który specjalizuje się w fenomenalnej dziedzinie – rekonstrukcji twarzy-czaszki po raku. Ponadto gra w zespole Trzynasta w Samo Południe. My chcemy mówić o takich ludziach, doceniać ich i inspirować innych do działania – mówiła podczas wydarzenia Wanda Ziembicka-Has.

Pomogą młodym w zakładaniu własnych startupów

Młodzi startupowcy mogą dołączyć do bezpłatnego szkolenia do 15.03

Wprowadzenie w świat innowacji oraz wyposażenie w niezbędne umiejętności managerskie i praktyczną wiedzę z zakresu przedsiębiorczości to cel bezpłatnego programu inQUBE Academy. Rozpoczęły się zapisy dla chętnych, którym marzy się założenie własnego startupu.

■ Katarzyna Wiązowska

InQUBE Academy to program mentoringowy organizowany przez Uniwersytecki Inkubator Przedsiębiorczości inQUBE, działający przy Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. Potrwa cztery miesiące, a w tym czasie zakwalifikowani uczestnicy przejdą drogę od młodego innowatora do przedsiębiorcy.

Program został podzielony na siedem bloków merytorycznych, spośród których każdy dotyczy zagadnień ważnych dla sukcesu startupu. Na początek uczestnikom przyjdzie zmierzyć się z określeniem misji i wizji ich

projektu, następnie przyjdzie czas na Customer Development z naciskiem na rzeczywiste potrzeby potencjalnych klientów oraz pracę nad modelem biznesowym. Odbędą też praktyczne warsztaty z prawa i finansów oraz marketingu. Ostatnim elementem programu będzie produkt i technologia w startupie, w trakcie którego uczestnicy skupią się na zaprojektowaniu MVP (minimalnie opłacalnego produktu).

Jak mówi Artur Ciachowski, jeden z koordynatorów inQUBE Academy, w przebiegu programu ważna jest praktyczna wiedza, dlatego też postawiono na

hybrydową formułę zajęć, którą podzielono na warsztaty stacjonarne, specjalnie przygotowane nagrania wideo oraz konsultacje indywidualne z ekspertami z funduszy czy firm technologicznych.

Rekrutacja do programu jest otwarta do 15 marca, a warunkami przyjęcia jest brak zarejestrowanej firmy lub firma zarejestrowana nie wcześniej niż 12 miesięcy przed przystąpieniem do programu, brak powtarzalnych przychodów oraz zespół składający się z min. 2 osób.

➤ Więcej informacji na stronie inque-academy.uew.pl

Ponad 280 projektów zgłoszonych do WBO 2024

W tym roku wrocławianie zgłosili do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 286 projektów: 156 osiedlowych i 130 ponadosiedlowych. Rozpoczął się pierwszy etap ich oceny. Wyniki 3.06.

■ **Maciej Wołodko**

Zdecydowana większość wniosków, bo 271, wpłynęła elektronicznie. W formie tradycyjnych wydruków liderzy złożyli 15 projektów.

Najwięcej projektów pieszo-rowerowych

Od paru lat najwięcej było projektów zielonych. W tym roku jest inaczej. Największą grupę stanowią te pieszo-rowerowe. Zgłoszono ich aż 61. To niejedyna zmiana. Więcej jest także projektów ponadosiedlowych. W 2023 było ich 122, a w tym jest 130. Zdecydowanie zmniejszyła się za to liczba projektów osiedlowych. W 2024 roku wrocławianie zgłosili ich 156, rok wcześniej aż 195.

– Co ciekawe, mamy projekty zgłoszone na wszystkich osiedlach. W zeszłym roku z dwóch osiedli nie było ani jednego zgłoszenia – mówi Sebastian Woloszczak z Wydziału Partycypacji Społecznej.

W tym roku do Budżetu Obywatelskiego najwięcej zgłoszono projektów pieszo-rowerowych, jest ich 61

Najwięcej projektów zgłoszonych zostało na Hubach (22), Leśnicy (20) i na Przedmieściu Oławskim (18).

Jest jeszcze szansa na poprawki

Każdy złożony projekt będzie teraz oceniany przynajmniej przez kilku, a czasem kilkunastu, specjalistów z różnych wydziałów i jednostek

Urzędu Miejskiego Wrocławia (np. Zarządu Zieleni Miejskiej czy ZDiUM). Wyniki pierwszego etapu oceny poznamy 3 czerwca.

Jeżeli wasz projekt zostanie oceniony negatywnie albo pojawiają się uwagi, co do możliwości jego realizacji lub niektórych jego elementów, możecie złożyć formularz poprawkowy i zaproponować zmiany.

Konsultacje projektów zaczynają się od momentu opublikowania wyników pierwszego etapu oceny. Trwają prawie miesiąc, do 1 lipca. Z zespołem ds. WBO możecie konsultować się zarówno mejlowo: budzetobywatelski@um.wroc.pl, jak i telefonicznie, pod numerami 71 777 81 11, 71 777 77 17, 71 777 78 48. Co się dzieje, kiedy nie zgłoszisz poprawek? Możliwości są dwie.

- Jeżeli ocena projektu jest negatywna, a lider nie złoży formularza poprawkowego, to w drugim etapie oceny projekt nie zostanie dopuszczony do głosowania.
- Jeżeli ocena projektu jest pozytywna, ale z uwagami, a lider nie złoży formularza poprawkowego – zakładana jest milcząca zgoda lidera na sugerowaną modyfikację projektu (np. jego zakresu).

Jeżeli ocena jest pozytywna, bez uwag – nie musimy, oczywiście, przysyłać do urzędu żadnych poprawek.

Wyniki, drugi etap oceny i odwołania

22 sierpnia opublikowane zostaną wyniki drugiego etapu oceny. Jak co roku, będzie można się od nich odwołać do prezydenta. Jest na to tydzień. Po publikacji wyników odwołań liderzy dostają jeszcze 4 dni. To ostatni moment na strategiczne alianse, kiedy można wycofać jakiś projekt albo połączyć go z innym.

Głosowanie mieszkańców w WBO 2024 odbędzie się w dniach 27 września – 14 października.

➤ Więcej na www.wroclaw.pl/rozmawia/wroclawski-budzet-obywatelski

Stwórzmy Równościowy plan działań miasta

Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym to deklaracja promowania zasad równości płci, miasto podpisało ją w 2022 r. i ma obowiązek przygotować plan działań. Jego treść powstaje w ramach konsultacji społecznych. O ich znaczeniu z Aliną Szeptycką, pełnomocniczką prezydenta Wrocławia ds. równego traktowania, rozmawia Mirka Kuczkowska.

Alina Szeptycka

pełnomocniczka prezydenta Wrocławia ds. równego traktowania

Dlaczego organizowane są konsultacje społeczne w sprawie planu?

Aby polityka miejska była skuteczna, mieszkańcy i mieszkanki muszą wiedzieć, jakie są jej cele, i czynnie uczestniczyć w jej kształtowaniu. Organizujemy konsultacje społeczne

w sprawie równościowego planu działań, aby był on realny i przynosił efekty.

Miasto przygotowało już swoją propozycję. Jak konsultacje online, które trwają do 12 marca, wpłyną na ich treść?

Nasza propozycja to tylko wstępny dokument. Przeanalizowaliśmy dane i raporty dotyczące życia kobiet i mężczyzn w mieście. Ale to za mało, aby poznać rzeczywistość. Dlatego prosimy wrocławianki i wrocławian, aby w ankietach online na stronie wroc.city/PlanRownosciowy napisali, czy to są ich faktyczne potrzeby, a jeśli nie – to czego im brakuje.

Jak wypełnić ankietę, aby była wartościowa?

Jeśli zapisane w dokumencie cele są istotne, prosimy, aby wskazać priorytety. Pozwoli nam to zająć się najważniejszymi problemami. Liczymy też na wskazanie elementów, których nie uwzględniliśmy. Pamiętajmy, aby wziąć pod uwagę nie tylko równościowy dostęp do usług miejskich, ale też w innych instytucjach i w przestrzeni publicznej.

Oprócz ankiety miasto organizuje też dwa spotkania stolikowe 29 lutego i 5 marca.

Zapraszamy wszystkich, ale szczególnie liczymy na obec-

ność osób działających w organizacjach pozarządowych i lokalnych społecznościach. Zależy nam na szerokim spojrzeniu na problematykę dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, narodowość lub stan zdrowia.

Do czego będą wykorzystane uwagi mieszkańców i mieszanek?

Dla nas to ważny głos, wgląd w prawdziwe potrzeby mieszkańców. Posłużą do przygotowania planu rocznego, który będziemy regularnie weryfikować i aktualizować.

W ramach konsultacji zaplanowano dwa spotkania stolikowe.

Pierwsze z nich odbędzie się **29 lutego** o godz. 17.30, w ODLOCIE, ul. Piłsudskiego 34. Drugie (w tym samym miejscu) **5 marca** o godz. 10. Na oba spotkania obowiązują zapisy poprzez formularz wroc.city/PlanRownosciowySpotkanie.

Podpisanie karty wraz z opracowaniem planu działania wpisuje się w dotychczasowe działania Wrocławia na rzecz polityki równości i różnorodności. Na stronie **Wrocław. Miasto Równości** znaleźć można artykuły poświęcone inicjatywom oraz działaniom, które mają na celu zwiększenie równości w życiu społecznym i poprawę jakości życia wszystkich wrocławian i wrocławianek.

Na Psim Polu i Kowalach 70 km/h

Upadł pomysł, aby na Krzywo-ustego i Sobieskiego ograniczyć prędkość do 50 km/h. To teren zabudowany, jednak oznakowanie pozwala jeździć 70 km/h. I tak pozostanie. Przeważał opór mieszkańców oraz to, że niebawem **zacznie tam działać odcinkowy pomiar prędkości**, co powinno skłonić kierowców do nieprzekraczania prędkości.

Uwaga na ekipę filmową 1 i 2.03

W tym tygodniu reżyser Jan Holoubek z ekipą kręci we Wrocławiu serial „Heweliusz”. 1 i 2 marca filmowcy mogą utrudniać ruch w rejonie: ■ ul. Strzegomskiej i Szkockiej w sąsiedztwie amfiteatru – eliminacja parkowania i zamknięcie dla ruchu fragmentu ul. Strzegomskiej; ■ ul. Grodeckiej przy Rogowskiej – eliminacja parkowania. **ZDIUM apeluje do kierowców, aby zwracali uwagę na tymczasowe oznakowanie.**

Tu łatają jezdnie

Od 28 lutego do 6 marca ZDIUM zaplanował łatanie pozimowych ubytków na następujących ulicach:

- **Fabryczna:** Francuska, Jordanańska, Kozia, Makowa, Mińska, Owczka, al. Piastów, Solskiego, Tkacka, Wilk-szyńska, Żwirki i Wigury.
- **Krzyki:** al. Armii Krajowej, Borowska, Centralna, al. Hallera, Kamienna, Koreańska, Krzycka, Mościckiego, Ślężna, Traugutta, Wałbrzyska, Wiśniowa, pl. Społeczny.
- **Stare Miasto i Śródmieście:** Głowackiego, pl. Grunwaldzki (przy skwerze Idaszewskiego), Kosynierów Gdyńskich, św. Mikołaja, Modrzewskiego, Norwida, Peronowa, Różyckiego (róg ul. Chopina), Wróblewskiego.
- **Psie Pole:** Kasprowicza, Krzywoustego, Lindego, skwer Obrońców Helu, Swojczycka, Widawska, Za-walna.

Naprawy nawierzchni oznaczają czasowe utrudnienia w ruchu.

Trasa autobusowo-tramwajowa tuż-tuż

Na ul. Bardzkiej, tuż za skrzyżowaniem z Morwową i Świeradowską, wyraźnie widać korytarz trasy autobusowo-tramwajowej, są już ułożone krawężniki, ale – co najważniejsze – zamknięty został tam już temat podziemnych sieci.

■ **Bartosz Chochółowski**

Jednak przed wykonawcą jeszcze dużo pracy. Trwają intensywne roboty na dalszym odcinku biegnącym wzdłuż ul. Buforowej. Wykonawca ma jeszcze ponad rok na sfinalizowanie inwestycji, a przy tym tempie pracy nie ma zagrożenia dla terminowego do-kończenia budowy.

Prace idą w dobrym tempie

– Dla wykonawcy trudny był okres zimowy, jednak mimo to prace przebiegają w dobrym tempie, nie widać obecnie zagrożeń, co do terminu ich zakończenia – mówi Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji, miejskiej spółki prowadzącej przedsięwzięcie. – Obecnie na odcinku Buforowej trwają intensywne prace przy budowie kanalizacji i sieci podziemnych.

Przypomnijmy, że trasa autobusowo-tramwajowa na Jagodno początkowo będzie trasą autobusową. Ulica Bardzka przecina się bowiem z linią kolejową nr 285.

Trasa na Jagodno powstaje kosztem 42 mln zł, z czego 40 mln zł pochodzi z programu Polski Ład

Autobusy – tak jak obecnie – będą się tam zatrzymywać przed opuszczonymi rogatkami kolejowymi, jednak tory tramwajowe nie mogą krzyżować się z kolejowymi, a zatem, nie mogą powstać.

Trasa będzie czekać na tramwaje

Premier Donald Tusk odwiedzając Jagodno zapowiedział zmianę tych regulacji, co otworzyłoby tramwajowi drogę na Jagodno. Jeśli przepisy jednak nie ulegną zmianie, to

druga opcja jest taka, że z budową torowiska miasto poczeka, aż PKP Polskie Linie Kolejowe wniosą linię 285 na nasyp – co mają w planie. Jednak na zrealizowanie takiego przedsięwzięcia możemy poczekać dekadę bądź dwie. PLK nie mają jeszcze projektu, a co ważniejsze, zapewnionego finansowania.

Powstająca trasa na Jagodno ma jednak parametry trasy tramwajowej. Jest budowana na podstawie projektu przygotowanego pod

tramwaje. Jak wyjaśniał nam kilka miesięcy temu projektant Marek Suchy, gdy budowa torowiska będzie możliwa, wystarczy sfrezować asfalt, ułożyć tory i ponownie masą bitumiczną bądź betonem wypełnić przestrzeń między nimi.

Trasa będzie miała 2,3 km długości, rozpocznie się na Bardzkiej, pobiegnie przez Buforową, a zakończy się pętlą na wysokości ul. Kajdasza. Autobusy, a docelowo i tramwaje, będą się zatrzymywać na pięciu przystankach.

Najnowsza Pesa dotarła do Wrocławia

Jak tramwaje przyjeżdżają do Wrocławia? Samochodem. W deszczową noc z piątku na sobotę ze specjalnej lawety na tory za-jezdni Borek przy Powstańców Śląskich zjechał pierwszy z zamówionych tramwajów – Pesa Twist 146N.

■ **Bartosz Chochółowski**

Jest niebieska, w pełni niskopodłogowa, klimatyzowana, a w jej 27-metrowym wnętrzu mieści się 200 pasażerów. Poza kolorem nie jest podobna do żadnego z wrocławskich tramwajów, nawet do swoich o dziewięć lat starszych koleżanek (MPK posiada 8 Pes zakupionych w 2015 roku).

Minie trochę czasu, zanim Pesa o numerze 3401 zawiezie nas do pracy, szkoły czy kina. Musi przejść proces homologacji, zanim zostanie dopuszczona do użytkowania. MPK ma podpisaną umowę na dostawę 24 Pes, ale podpisze kolejną na dodatko-

wych 16 egzemplarzy. Łącznie za 40 tramwajów zapłaci 337,5 mln zł. Tramwaje te nie będą powięk-

szać floty przewoźnika, ale mają zastępować wysłużone Konstale – dwuwagonowe składy z lat 70.

i 80. Większość z 24 Pes zakupionych w pierwszej umowie dotrze do Wrocławia do końca tego roku.

Pesa Twist, która przyjechała w nocy z 24 na 25.02, ma 27,4 m długości i pomieści w sumie 200 pasażerów

Szkoła przy Gorlickiej na Psim Polu będzie większa

Szkoła Podstawowa nr 6 przy ulicy Gorlickiej 25 we Wrocławiu powiększy się o budynek, w którym zaplanowano m.in. salę gimnastyczną, bibliotekę i kilka pomieszczeń lekcyjnych. Do końca marca powinien zostać ogłoszony przetarg na jego budowę. Szacowany koszt inwestycji to 20 mln złotych.

■ Błażej Organisty

W lutym w urzędzie miejskim zapadła decyzja o rozbudowie Szkoły Podstawowej nr 6 im. Jacka Mackiewicza we Wrocławiu. Przetarg na to zadanie – w trybie projektuj i buduj – powinien być ogłoszony przez Zarząd Inwestycji Miejskich do końca marca 2024 roku.

Co powstanie nowego?

6 sal lekcyjnych, sala gimnastyczna z trybunami na antresoli, sala do gimnastyki korekcyjnej, szatnie, biblioteka, gabinet stomatologiczny. To wszystko w nowym budynku, który stanie w miejscu istniejącego bloku sportowego i łącznika.

Kolejne nowości pojawią się na zewnątrz: rośliny, place zabaw, bieżnia do skoku w dal, bieżnia z 4 torami, chodniki, po których będzie można jeździć na wrotkach. W ramach rozbudowy placówki zaplanowano również windę i przystosowanie jej dla osób niepełnosprawnych.

Orientacyjna wartość inwestycji, podawana przez ZIM, to 20 mln zł. Będzie to kolejny etap modernizacji SP nr 6. W poprzednich powstały: nowy blok żywieniowy,

Wizualizacja rozbudowy Szkoły Podstawowej nr 6 we Wrocławiu. W nowym budynku będzie znajdować się m.in. sala gimnastyczna

izolacja przeciw wilgoci, izolacja termiczna fundamentów, przebudowa schodów zewnętrznych. – Ten remont sprawi, że nasza szkoła będzie jeszcze bardziej nowoczesna i komfortowa. Cieszy nas, że będziemy mieć m.in. nowe sale gimnastyczne i sale lekcyjne. Dodatkowe pomieszczenia są nam bardzo potrzebne. Z niecierpliwością czekamy na

realizację tej inwestycji – mówi Magdalena Zawadzka, dyrektorka Szkoły Podstawowej nr 6 przy ul. Gorlickiej 25.

Jest wykonawca

W tym miesiącu dobre wiadomości nadeszły także z osiedla Krzyki-Partynice. Udało się znaleźć wykonawcę zespołu szkoły (na

1000 miejsc) i przedszkola (200 miejsc), który stanie przy skrzyżowaniu Zwycięskiej z Agrestową. Placówkę zbuduje firma Mirbud, która zaproponowała 89,3 mln zł.

– W ciągu kilku dni dowiemy się, czy nasz wybór uprawomocnił się i możemy przygotowywać się do podpisania umowy – informuje Tomasz Jankowski z ZIM. Zgodnie

z planem wykonawca dostanie 26 miesięcy na realizację inwestycji. Pierwszy dzwonek w ZSP przy Zwycięskiej zaplanowany jest na 1 września 2026 r. Placówka będzie miała budynek sportowy, boiska na zewnątrz, bieżnię i siłownię, parkingi, w tym zadaszony dla rowerów, a także 224 drzewa oraz instalację fotowoltaiczną na dachu.

Aleja Wielkiej Wyspy czeka na tysiąc drzew

Aleja z definicji musi być porośnięta drzewami. Posadzonych 350 drzew na alei Wielkiej Wyspy to dopiero początek. Łącznie będzie ich bowiem tysiąc.

■ Bartosz Chochołowski

Jak donoszą Wrocławskie Inwestycje, które prowadzą przedsięwzięcie, gdy tylko warunki pogodowe pozwolą, kolejne dorodne drzewa przyjadą do Wrocławia z dwóch szkółek. Po ich posadzeniu powstanie aleja lipowa.

Rosną już m.in. klony jawory, klony, lipy drobnolistne. Po okiem czuwającej nad zielenią na tej inwestycji profesor Uniwersytetu Przyrodniczego Moniki Ziemiańskiej powstanie aleja lipowa. Stworzą ją trzy gatunki: lipa szerokolistna, drobnolistna i srebrzysta. Poza

tysiącem drzew na alei Wielkiej Wyspy będą dziesiątki tysięcy krzewów. Posadzone są już derenie rozłogowe, śnieguliczki białe, tawuły japońskie i szare, graby pospolite i róże okrywane.

Zazielenią się również ekrany przyrodnicze. Po ich chropowatej powierzchni wspinają się już tysiące sadzonek bluszczu, którym obsadzane są również niektóre skarpy. Stworzą one piękne zielone dywany.

Wrocławskie Inwestycje zazielenią również zbiornik retencyjny, który powstał w pobliżu mostu Na Wilczym Kącie.

Trwa zazielenianie terenu przy AWW, oprócz nasadzeń dziesiątki tysięcy krzewów powstanie tu aleja lipowa

Na tej wojnie jeszcze przez lata będą ginęli ludzie

Jak długo może potrwać konflikt rosyjsko-ukraiński? W jaki sposób Polska powinna wspierać Ukrainę? Czy Rosja planuje atak na Polskę i jak się przed tym zabezpieczyć? 24 lutego minęły dwa lata od wybuchu pełnoskalowej wojny w Ukrainie. Z gen. dyw. w stanie spoczynku Piotrem Makarewiczem rozmawia Maciej Sas.

gen. dyw. Piotr Makarewicz
były dyrektor Departamentu
Kontroli Ministerstwa Obrony
Narodowej

Najpierw wielka ofensywa rosyjska, a później – wielka konrofensywa ukraińska. Oba te militarne przedsięwzięcia nie przyniosły przełomu. Co teraz dzieje się na froncie?

Obydwie strony ugrzęzły w wojnie pozycyjnej – na zadawanie sobie wzajemnie jak największych strat.

Od początku tego konfliktu, a przez ostatni rok szczególnie, słyszeliśmy, że Rosja musi przegrać, zaś Ukraina walczyć dzielnie i wygrać. Brzmi pięknie, ale słyszymy, co się dzieje choćby w Awdijewce. Poza tym niemal cały wysiłek wojenny Ukrainy jest zależny od dostaw sprzętu z Zachodu. Na dodatek ukraińska armia ma problemy z mobilizacją nowych żołnierzy. Widzi Pan możliwość pokonania Rosji w tej sytuacji?

Najpierw trzeba zdefiniować, co to znaczy „wygrać wojnę” z punktu widzenia Rosji i Ukrainy, bo to dwie różne sprawy. Oba kraje postawiły sobie przeciwstawne cele. Dotychczasowe działania pokazują, że Rosja nie osiągnęła zakładanych celów, bo pamiętam wystąpienie Władymira Putina, który wyraźnie powiedział, że interesuje go zniszczenie Ukrainy jako państwa i nawet jako narodu. Tego celu nie udało i nie uda się osiągnąć. Z punktu widzenia Ukrainy, odzyskanie wszystkich terytoriów (łącznie z Krymem), które w tej chwili zajmuje Rosja, i odbudowanie poprzednich granic też absolutnie nierealne. Dlatego zwycięstwo zarówno jednej, jak i drugiej strony jest – mówiąc delikatnie – bardzo problematyczne.

TOMASZ HOŁOD (1), ARCHIWUM PRYWATNE (1)

Tłum zebrany wieczorem 24.02.2022 roku we wrocławskim Rynku z flagami Polski i Ukrainy na znak solidarności z narodem ukraińskim

Ale wiele razy słyszeliśmy, że Rosja słabnie – już prawie upadła. A tymczasem doniesienia z frontu temu przeczą. Jak Pan widzi dalszy rozwój wypadków?

Ten konflikt może trwać wiele lat. Będzie pociągać za sobą olbrzymie straty ludzkie i to jest najstraszniejsze. Infrastrukturę da się odbudować, a życia nikomu się nie wróci. Nadal będą tam ginąć ludzie, nadal krew się będzie lała strumieniami. Do kiedy? Do momentu, kiedy jedna ze stron uzna, że to wszystko jest bezsensowne. Najlepiej, by obydwie strony tak uznały...

A co wydarzenia za wschodnią granicą oznaczają dla Polski?

Uważam, że brak realnych podstaw do tego, by przypuszczać, że Polska zostanie zaatakowana przez Rosję. Wymienię trzy takie czynniki, które nie sprzyjają takim hiobowym wieściom: 1 – na terytorium Polski nie mamy dużej, zorganizowanej rosyjskiej mniejszości narodowej, 2 – Polska nie dysponuje jakimiś strategicznymi surowcami, które Rosja

musiałaby zdobyć dla swojego dalszego rozwoju cywilizacyjnego i 3 – Rosja nigdy nie miała względem Polski roszczeń terytorialnych typu: „Oddajcie nam Warmię i Mazury” czy południowy wschód Polski.

Kolejne polskie rządy bardzo się angażują w to, co się dzieje na wschodzie: politycznie, emocjonalnie i ekonomicznie...

Trzeba Ukrainie pomagać na różne sposoby. Jednak nie wiem, czy my nie poszliśmy w tym procesie zbyt daleko. Takie wątpliwości budzą się we mnie, gdy czytam doniesienia medialne albo słucham słów prezydenta Andrzeja Dudy, który mówi, że oddaliśmy Ukrainie ponad 200 czołgów. A wiemy, że nie tylko te czołgi tam wysłaliśmy, ale też masę innego uzbrojenia. Musimy sobie zdać sprawę, że tym samym obniżamy zdolności operacyjne polskich oddziałów, części naszych sił zbrojnych albo wręcz je tracimy. Nie wszystkie powstałe luki zostały uzupełnione i długo jeszcze nie będą. A nawet jeśli już będziemy mieli ten sprzęt, pozostaje kwestia ludzi, którzy go obsłużą. Z tego, co słyszymy w mediach, trwa duży odpływ żołnierzy ze służby. Trudno mi powiedzieć, dlaczego tak się dzieje, ale odchodzą tacy, którzy w

wojsku służyli długo, czyli mają doświadczenie, konkretne umiejętności. Na ich miejsce trafiają nowi z poboru dobrowolnego, a to powoduje, że są kompletnie zieloni, trzeba ich gruntownie przeszkolić, nauczyć wszystkiego. A jak już się nauczy, trzeba zgrywać systemy i oddziały tak, by zdolność operacyjna kompanii, batalionu, brygady została odtworzona. To jest żmudny, wieloletni proces.

Czyli najpierw powinno się stworzyć staranny plan, zebrać broń do tego planu pasującą, a potem obsadzić to ludźmi, a nie odwrotnie?

Najważniejszy jest porządnym, wieloletni plan i to przetestowany w różnych grach wojennych. Po takich grach trzeba go poprawić, dopasować do realiów, a następnie określić, ile dywizji wojsk lądowych potrzebujemy do jego zrealizowania, ile skrzydeł lotnictwa, ile flotyli Marynarki Wojennej itd. A gdy już to zrobimy, trzeba stwierdzić, jakim sprzętem powinny dysponować te związki taktyczne, żeby sprostać wymogom nowoczesnej wojny. I dopiero na końcu zaczyna się liczenie potrzebnych do tego ludzi. Musimy pamiętać, że nie chodzi tylko o oddziały, które w czasie pokoju są rozwinięte,

bo niektóre mogą być rozwinięte w całości, niektóre – częściowo skadrowane, a jeszcze inne powinny być od nowa formowane na czas wojny. Przy czym w czasie pokoju trzeba już mieć gotowe załączki tych nowych formowań. Jak z tego wynika, jest to proces bardzo złożony, żmudny, wymagający naprawdę wielkiej wiedzy i doświadczenia. Ale tylko w ten sposób możemy określić, jakiej armii potrzebujemy, by móc się skutecznie bronić.

Ale to zakłada polityczne porozumienie różnych, zwykle wrogich sobie ugrupowań, a więc w sprawach bezpieczeństwa działamy ponad podziałami.

Tak, jeżeli chodzi o rozwój sił zbrojnych, to już dawno powinien powstać plan rozwoju, który w szerokim zakresie miałby opisywać: co, kiedy i jak należy zrobić. Taki plan powinien być niezależny od jakiejkolwiek opcji politycznej, bo na pewno jego realizacja potrwa nie jedną i nie dwie kadencje parlamentu. W tej kwestii musi być zgoda ponad podziałami politycznymi. Ale, niestety, u nas takiej nie ma i to jest nasza wielka tragedia.

➤ Całą rozmowę przeczytasz na wroc.city/rozmowa-wojna-ukraina

Lwiarnia w ogrodzie zoologicznym rośnie w oczach

We wrocławskim zoo trwa budowa nowoczesnej Lwiarni. W miejscu dawnego wybiegu staną trzy pawilony ze stożkowatymi dachami. Oprócz lwów, zamieszkają tu również surykatki.

Mariola Szczyrba

Pawilon Lwiarni powstaje w pobliżu wejścia głównego do zoo. Będzie składał się z trzech okrągłych budynków nawiązujących architekturą i ornamentyką do afrykańskiej wioski. Będą spójne wizualnie z sąsiednimi pawilonami Sahary, Madagaskaru i Afrykarium.

Nowy pawilon stanie obok starej Lwiarni. Stara Lwiarnia nie zostanie wyburzona, ma bowiem wartość historyczną – podczas Wystawy Ziemi Odzyskanych w 1948 r. znajdował się tu Pawilon Ministerstwa Rolnictwa, określany też jako Pawilon Wytwórczości Rolniczej. W środku było potem letnie kino.

Nowoczesna Lwiarnia w zoo

– Lwy będą miały do dyspozycji cztery boksy na zapleczu hodowlanym oraz trzy boksy zewnętrzne, przedwybieg oraz wybieg główny o powierzchni 2270 mkw. Nowością będzie możliwość obser-

wacji tego gatunku przez cały rok nie tylko na wybiegu zewnętrznym, ale także przez szyby pokazujące ekspozycję wewnętrzną. Lwy będą miały możliwość przebywania tam w razie niepogody, również zimą. W nowej Lwiarni nie zabraknie miejsca dla surykatek, które zajmą wydzieloną dla nich część inwestycji – wyjaśnia Marta Zając-Ossowska, dyrektor generalna wrocławskiego zoo.

Nowe lwy i surykatki

Obecnie we wrocławskim zoo mieszka jedna lwica – Okavango, która na czas budowy została przeniesiona na jeden z wybiegów tygrysów sumatrzańskich (zwierzęta nie mieszkają razem). – Niebawem przybędzie kotowatych w naszym zoo, bo do budowanej Lwiarni sprowadzimy nowe lwy. Już niebawem będziemy mogli powiedzieć więcej. Lwiarnia rośnie

Zwierzęta na nowym wybiegu będą miały więcej miejsca, a w domkach podgrzewane kamienie do leżenia

w oczach – mówi Weronika Skupin, rzeczniczka prasowa zoo.

Stoją już pawilony. – Dachy będą pokryte trzcina. Lwy bardzo lubią ciepło i wygrzewanie się w słońcu. Dlatego zastosowano tu fajny pomysł – przy oknie, przez które będziemy je oglądać, będzie podgrzewana skała, żeby zachęcić koty, by były blisko i żeby zwierzęta mogły cieszyć się tymi pięknymi

mi zwierzętami – opowiada Paweł Kurzydło, edukator z zoo na Facebooku.

Budowa Lwiarni według planów ma się zakończyć wiosną 2024. Odpowiada za nią firma TOM-INSTAL sp. z o.o. Inwestycja obejmie również przebudowę i remont wybiegu zewnętrznego dla lwów i surykatek, a także zagospodarowanie terenu wokół nowego pawilonu.

Bezpłatne zajęcia dla dzieci z zespołem Downa

Muffinki pizzowe czy azjatyckie spring rolls? Fundacja Zobacz mnie zaprasza maluchy z trisomią na cykl zajęć, ostatnio na warsztaty kulinarne prowadzone przez Akademię Młodego Kucharza.

Beata Turska

Cykl trwa od ponad roku, a zajęcia są otwarte nie tylko dla podopiecznych fundacji. Co miesiąc pojawia się coś nowego. – Szukamy ciekawych miejsc we Wrocławiu, śledzimy nowości i staramy się, żeby za każdym razem zajęcia były dla dzieci zaskoczeniem – opowiadają w fundacji Zobacz mnie.

Dzieciaki spotykały się już z alpakami, podczas zajęć o lesie i aromaterapii robiły pesto z pokrzywy i próbowały herbaty z igliwia, grały na instrumentach z różnych stron świata (w tym afrykańskich bębnach) i bawiły kolorami w Pigasso – kreatywnym studiu malowania

farbami, jednej z najnowszych atrakcji naszego miasta. Robiły też mnóstwo innych rzeczy, m.in. pływały statkiem po Odrze. Teraz mogły gotować. Warsztaty kulinarne dla dzieci z zespołem Downa odbyły się 26 lutego w Akademii Młodego Kucharza.

– Takie zajęcia uczą wielu rzeczy, m.in. rozwijają manualnie, uczą współpracy, pozwalają eksperymentować. Dają też ogromną frajdę związaną z tym, że można przygotować coś samodzielnie od początku do końca, a potem to zjeść. Przy okazji dzieci uczą się zasad zdrowego żywienia, poznają nowe smaki i przekonują, że niekoniecznie są niejadkami, bo jak mówimy, niejadkiem się nie jest,

a po prostu się nim bywa – mówi Magdalena Imielińska, właścicielka Akademii Młodego Kucharza, w której regularnie odbywają się zajęcia kulinarne dla dzieci i młodzieży.

Fundacja Zobacz mnie pomaga chorym i niepełnosprawnym dzieciom, w tym z zespołem Downa poprzez najrozmaitsze zajęcia, które uczą samodzielności, dodają wiary we własne siły, rozwijają talenty i pasje uczestników. Chodzi o to, by oni sami, ale także ich bliscy uwierzyli, że obecność wady genetycznej nie przekreśla szans na życie pełne wrażeń i możliwości samorealizacji. Zajęcia są bezpłatne, informacje i zapisy pod adresem fundacja@zobaczmnine.org.

Zajęcia dodają dzieciom wiary we własne siły, rozwijają ich talenty

Te miejsca sCALają mieszkańców

Pomagają nawiązać kontakty z sąsiadami, organizują akcje pomocowe i całą masę lokalnych wydarzeń, warsztatów czy zajęć współtworzonych z lokalną społecznością. Choć pojawiły się we Wrocławiu zaledwie kilka lat temu, zdążyły już nieźle zadomowić się na osiedlach. Mowa oczywiście o Centrach Aktywności Lokalnej (CAL), których jest już w mieście 21.

I Maciej Wołodko

Każde z takich miejsc – to nie przypadek – prowadzone jest przez organizację pozarządową. Ale tak naprawdę współtworzą je sami mieszkańcy. Bo CAL-e to przede wszystkim przestrzenie, które są otwarte na to, co mówią i z czym przychodzą mieszkańcy osiedla. W tym roku pojawiły się trzy nowe: na Lipie Piotrowskiej, na Wojszycach i Kozanowie. Na funkcjonowanie wszystkich 21 miasto przeznaczy w tym roku łącznie ponad 5 mln złotych. Zobaczcie na mapie i przeczytajcie, co to za miejsca.

Nowe CAL-e powstały na trzech osiedlach

Od stycznia z nowego CAL-u korzystać mogą mieszkańcy Kozanowa. Mieści się przy Dokerskiej 7D, a prowadzi go Fundacja ANIMADA.

– Tutaj można poznać swojego sąsiada lub sąsiadkę, spędzić z nimi czas w kawiarence, wziąć udział w gimnastyce, warsztatach tematycznych lub zajęciach językowych. W CAL Kozanów możesz spotkać się ze swoją grupą zainteresowań lub zgłosić chęć utworzenia nowej grupy – mówi Ewelina Armada z CAL Kozanów.

Na Lipie Piotrowskiej Centrum Aktywności Lokalnej prowadzi od stycznia Stowarzyszenie Kulturalne „Bez Ciśnienia”. Centrum mieści się przy ulicy Tymiankowej 3 i zaprasza mieszkańców do współtworzenia tego miejsca.

– Klub planszówkowy i klub malucha to inicjatywy sąsiedzkie, które już mocno zakorzeniły się w CAL-u. W najbliższym czasie planowane jest zorganizowanie kolejnych inicjatyw sąsiedzkich, takich jak: klub

szachowy, English Speaking Club, Play dates czy warsztaty z kolażu, inspirowane twórczością znanych artystów. Pomysłodawcami wspomnianych inicjatyw są mieszkańcy naszego osiedla i to jest właśnie magia CAL-u – mówi Mariusz Zawadzki z nowego CAL-u na Lipie Piotrowskiej.

Trzecie nowe Centrum powstało na Wojszycach. Mieści się w nowej szkole przy ul. Asfaltowej, gdzie specjalnie na ten cel wydzielona została odpowiednia przestrzeń. A prowadzi je Fundacja Sóweczka Wspieranie i Rozwój Edukacji.

„Specjalność zakładu”

O niektórych CAL-ach można powiedzieć, że mają swoją nieformalną „specjalność zakładu”.

Największą kolekcję gier planszowych w mieście znajdziecie na przykład w CAL Chopina na Zalesiu. Ten CAL prowadzi bowiem Stowarzyszenie Druga Runda – organizatorzy popularnych festiwali gier planszowych Wrocław Games Fest.

A podobnych atrakcji znaleźć można znacznie więcej. W Centrum Aktywności Tarnogaju CAT mają młodzieżową grupę cyrkową. W CAL na Strachocinie – świetne warsztaty ceramiczne. A do tego charytatywny sklepik, z ceramiką tworzoną na osiedlu. Dwa CAL-e mają nawet własne, osiedlowe teatry! Znajdziecie je na Przedmieściu Oławskim (Centrum na Przedmieściu – Teatr Układ Formalny) i na Ołtaszynie (CAL na Ołtaszynie ze „Sceną Teatru na Bruku”).

Wiele zajęć w Centrach Aktywności Lokalnej jest bezpłatne. Ale zda-

rzają się oczywiście także odpłatne. Zazwyczaj jest to odpłatność „po kosztach”. Tak, by dało się zorganizować ciekawe warsztaty lub wydarzenia.

– W 2019 roku zaczęliśmy z dwoma CAL-ami. Teraz mamy ich 21. I muszę powiedzieć, że to wyjątkowo trafiona inwestycja. Kiedy jeżdżę po wrocławskich osiedlach, mieszkańcy wielu z nich

pytają mnie o CAL-e. Bo takich miejsc, takich przestrzeni o tej porze brakowało na osiedlach – mówi prezydent Wrocławia Jacek Sutryk.

W trudnych momentach organizowały pomoc

Specyjalną próbę Centra przeszły podczas lockdownu i w trakcie kryzysu uchodźczego. Wiele z nich błyskawicznie zorganizowało się w osiedlowe punkty pomocy. Miejsca, gdzie można przyjść, żeby pomóc innym, ale także zgłosić się o pomoc.

– Centra Aktywności Lokalnej to przyjaciele na dobre i złe. Nie tylko działają bowiem, jako miejsca animowania lokalnej społeczności, lecz także wspierają działania pomocowe. Z dnia na dzień, niemal z godziny na godzinę, w pandemii sale spotkań zamieniały się w szwalnie maseczek,

a po przybyciu do Wrocławia osób migrujących z Ukrainy, te same sale dawały schronienie potrzebującym. Wówczas też CAL-e stawały się „wieżami kontroli lotów” na danym osiedlu – organizując w ramach lokalnego partnerstwa wymianę dóbr. W ten sposób oferujący pomoc trafiali bezpośrednio do jej potrzebujących – mówi Krzysztof Ziental z Wydziału Partycypacji Społecznej UMW.

Widzą się nawzajem

Wrocławskie CAL-e to także sprawnie działająca sieć. Prowadzące je

jemy ją na poziomie partnerstw lokalnych, gdzie wraz z radami osiedli, MOPS-em, szkołami, biblioteką, instytucjami kultury czy biznesem staramy się wzmacniać lokalną społeczność, ale także między sobą. Wrocławską sieć jest rozpoznawana w całej Polsce. Jesteśmy różnorodni, otwarci, chętnie się dzielimy, pomagamy sobie nawzajem. To ogromny zasób, na którym zyskują wszyscy wrocławianie – dodaje.

Miasto chce nadal rozwijać sieć CAL-i

Założenie jest takie, by docelowo na każdym osiedlu była infrastruktura społeczna: albo biblioteka z programem społecznym, albo CAL, albo przynajmniej boisko. Optymalnie – po dwa elementy: biblioteka z programem społecznym lub CAL, plus infrastruktura sportowa. To oczywiście plan na lata. Gdzie mogłyby powstać nowe CAL-e? Decyzje jeszcze nie zapadły, ale urzędnicy

Wrocławskie Centra Aktywności Lokalnej łączą pokolenia

nie ogranicza ich własnej specyfiki i pomysłów. Bo przede wszystkim i nasze działania, i działania CAL-i oznaczają, że wsłuchujemy się w potrzeby zgłaszane przez mieszkańców. Sieć CAL-i dobrze się sprawdza i bez wątpienia warto kontynuować jej budowę – mówi Jacek Pluta, zastępca dyrektora Departamentu Spraw Społecznych w UMW.

Oprócz lokalu na działalność, każdy CAL potrzebuje przede wszystkim prężnie działającej organizacji pozarządowej (NGO): np. fundacji lub stowarzyszenia. I tutaj dzieje się rzecz ciekawa. Bo z perspektywy NGO, prowadzenie CAL-u zmienia zasady gry. Na co dzień większość NGO-sów pracuje bowiem projektowo. Dostaje fundusze na konkretne, wąskie działania. Z prowadzeniem CAL-u jest inaczej. – Dajemy zasób i mówimy: pracujcie ze społecznością lokalną. Bądźcie tutaj – tłumaczy Jacek Pluta.

Trzeba przysłowitowo mieć zapuszczone korzenie na osiedlu, być częścią społeczności. Miasto nie narzuca, czym dokładnie CAL ma się zajmować. Te decyzje należą do mieszkańców osiedla i prowadzącej dane Centrum organizacji.

– Chcemy, by dzięki CAL-om społeczność była silniejsza, bardziej zdolna do działania. Podejmowała inicjatywy oddolne. Chodzi o to, by nie bać się działać – dodaje Jacek Pluta.

CAL na Kowalach przy ul. Ełckiej działa od 2021 r. Od tego roku prowadzi go Fundacja Przyjaźń Sztuka Edukacja

Lista CAL-i

- CAL BOREK**
Fundacja Odkrywamy Nieznane
ul. Powstańców Śl. 210–218 (budynek Szkoły Podstawowej nr 4)
- CAL BROCHÓW**
Fundacja „Made in Brochów”
ul. Koreańska 1A
- CAL JAGODNO**
Stowarzyszenie #wartościowa23
ul. Sygnałowa 23
- CAL KARŁOWICE-RÓŻANKA**
Fundacja Emma
ul. Bałtycka 8
- CAL KOWALE**
Fundacja Przyjaźń Sztuka Edukacja
ul. Ełcka 34
- CAL KSIĘŻE**
Fundacja „Księżę”
ul. Rybnicka 39–41
- CAL MAŚLICE**
Stowarzyszenie Kolektywy Pomysłów
ul. Suwalska 11
- CAL NOWE ŻERNIKI**
Czas Przygody pasaż Radinga 8
- CAL OŁBIN**
Stowarzyszenie Żółty Parasol i Partnerzy
ul. B. Prusa 37/39 (wejście od ul. Wyszyńskiego 75A)
- CAL OŁTASZYN**
Stowarzyszenie Artyści Na Bruku | Teatr Na Bruku
ul. Pszczelarska 7
- CAL PLAC GRUNWALDZKI**
Fundacja Ładne Historie
ul. M. Curie-Skłodowskiej 63a
- CAL PRZEDMIEŚCIE OŁAWSKIE**
Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Prądyńskiego 39A
- CAL PRZEDMIEŚCIE ŚWIDNICKIE**
Stowarzyszenie Aktywizacji Społecznej TuRazem
ul. Świdnicka 43–45
- CAL PSIE POLE-ZAWIDAWIE**
Fundacja Opieka i Troska
ul. Kiełczowska 43 bud. 6 (Lotnicze Zakłady Naukowe)
- CAL STRACHOCIN-SWOJCZYCE-WOJNÓW**
Stowarzyszenie Grupa z Pasją
ul. Swojczycka 118 wejścia A, C, D
- CAL TARNOGAJ**
Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej
ul. Gazowa 22/7
- CAL ZACISZE-ZALESIE-SZCZYTNIKI**
Stowarzyszenie Druga Runda
ul. Chopina 9a
- CAL ŻŁOTNIKI**
Rzymsko-Katolicka Parafia pw. Najświętszej Marii Panny Różańcowej we Wrocławiu – Żłotnikach
ul. Wielkopolska 7
- CAL WOJSZYCE**
Fundacja Sóweczka Wspieranie i Rozwój Edukacji
ul. Asfaltowa 6
- CAL LIPA PIOTROWSKA**
Stowarzyszenie Kulturalne „Bez Ciśnienia”
ul. Tymiankowa 3
- CAL KOZANÓW**
Fundacja Animada
ul. Dokerska 7d

Wymiana ubrań na Szczepinie

Nadaj drugie życie rzeczom, których już nie potrzebujesz, a także poznaj i integruj się ze swoimi sąsiadami z osiedla. Świetną okazją do tego będzie udział w SWAP-ie na Szczepinie. Tym razem będzie można wymienić się odzieżą dla dorosłych, butami i dodatkami. SWAP to bezgotówkowa wymiana. Najbliższy odbędzie się 3 marca o godz. 18 w Klubie osiedlowym na Szczepinie, ul. Zachodnia 1. Wstęp jest wolny. Kolejny 7.04 – będzie można przynieść rośliny, szczepki i akcesoria ogrodowe.

Nowa trasa dla pieszych i rowerów

Rozpoczęła się budowa trasy pieszo-rowerowej na Przedmieściu Oławskim wzdłuż ul. Szybkiej, na odcinku od kładki nad Oławą do ul. Na Grobli. Alejka wyłączona z ruchu kołowego znajduje się pomiędzy muzeum wody Hydropolis i siedzibą biura obsługi klienta MPWiK a budynkami Politechniki Wrocławskiej – Geocentrum. Na całym odcinku trasy (100 m) powstanie również oświetlenie – 5 latarni. Inwestycja jest realizowana w ramach miejskiego Programu Rowerowego. Kosztuje ponad 800 tys. zł. Prace potrwają 4 miesiące.

Koncert Akademii Młodego Artysty

Na scenie sali widowiskowej w Centrum Kultury Wrocław-Zachód przy ul. Chociebuskiej 4-6 wystąpią uczestnicy grupowych i indywidualnych warsztatów wokalnych, prowadzonych przez Akademię Młodego Artysty pod kierunkiem Moniki Wiśniowskiej-Basel (finalistka programu The Voice of Poland) oraz Marzeny Matyli. Koncert odbędzie się 1 marca o godz. 17.30. Wstęp jest bezpłatny. Akademia oferuje zajęcia artystyczne dla dzieci i młodzieży w zakresie sztuki musicalowej. Więcej informacji na stronie www.ama.wroclaw.pl.

KLECINA

Nowy skatepark w maju, a w przyszłości park

„Quarter pipe”, „bank ramp”, „grindbox” – znacie takie słowa? Skaterzy doskonale wiedzą, o co chodzi: to przeszkody, dzięki którym można szlifować triki. Już w maju będą to mogli robić na Klecinie w pobliżu Szkoły Podstawowej nr 42 przy ul. Wałbrzyskiej. W przyszłości będzie tam także park.

Beata Turska

Od kilku miesięcy trwają prace przy skateparku o powierzchni 220 mkw. w pobliżu Szkoły Podstawowej nr 42 przy ul. Wałbrzyskiej na Klecinie. Prowadzone są przez Zarząd Inwestycji Miejskich we Wrocławiu, w ramach Funduszu Osiedlowego.

Płyta skateparku już jest, podobnie jak wszystkie dojścia do tego miejsca. Ścieżki zostały wykonane z kostki betonowej. Teraz trwają prace związane z budową przeszkód. Będzie ich kilka, a wśród nich, takie jak: quarter

Mieszkańcy Kleciny niebawem zyskają nie tylko nowy skatepark, ale także park z placem zabaw

pipe z bank ramp i grindbox. Koszt budowy skateparku to 780 tys. złotych.

To jeszcze nie wszystko. Zarząd Inwestycji Miejskich przygotowuje właśnie przetarg na zagospodarowanie pobliskiego terenu

(okolice ul. Wałbrzyskiej i Zambrodzkiej). Powstanie tam park na Klecinie. Przetarg zostanie ogłoszony za kilka tygodni, a gdy już zostanie rozstrzygnięty, wykonawca będzie miał od momentu podpisania umowy 4 miesiące na realizację prac.

– Przybędzie tam 78 drzew, ponad tysiąc krzewów i bylin. Planowany jest także plac zabaw. Będą oczywiście także ścieżki, ławki, stojaki na rowery i kosze na śmieci – mówi Tomasz Janowski, rzecznik prasowy Zarządu Inwestycji Miejskich.

PRZEDMIEŚCIE ŚWIDNICKIE

Wyrecytują Szekspira w języku angielskim

Szkoła Podstawowa nr 97 przy ul. Prostej po raz kolejny zaprasza uczniów klas 4-6 wrocławskich podstawówek do wzięcia udziału w konkursie recytatorskim. Nie będzie wcale tak łatwo, bo zgodnie z jego tradycją – odbywa się w języku angielskim!

W ub. roku do konkursu zgłosiło się 62 uczniów z 17 podstawówek

Paulina Falkiewicz

Szkoła Podstawowa nr 97 organizuje konkurs recytacji w języku angielskim już od 2006 roku. Stworzyła i opracowała go pani Anna Kłosińska-Kucharzewska, nauczycielka języka angielskiego w SP nr 97.

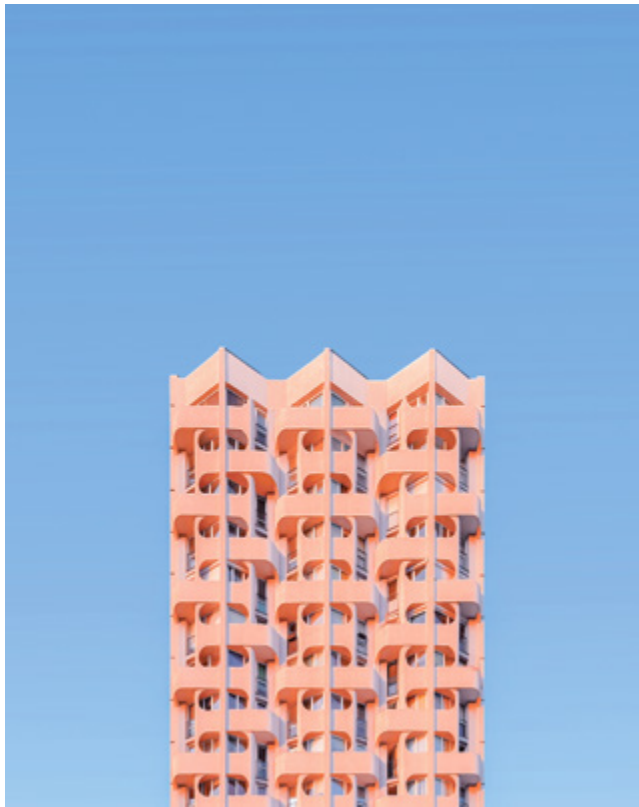
– Formuła konkursu polega na otrzymaniu przez szkoły podstawowe wyboru 10 wierszy poezji anglojęzycznej, przygotowanych przez organizatora już w grudniu, a następnie ocenianiu ich recytacji, wystąpienia w kategoriach pronunciation (wymowa), task management (wypełnienie zadania), expression (wyraz artystyczny) oraz language (poprawność użycia języka), które są również kategoriami oceniania między-

narodowych egzaminów ustnych z języka angielskiego – tłumaczy Anna Kłosińska-Kucharzewska, organizatorka konkursu.

Wśród 10 wierszy do wyboru jest m.in. „A Fairy Song” Williama Szekspira oraz „No Man Is An Island” – Johna Donne’a. W tym roku XVI edycja konkursu odbędzie się 13 marca o godz. 10 w SP nr 97 przy ul. Prostej. Zgłoszenia przyjmowane są do 7 marca – na adres szkoły: sekretariat.sp097@wroclawskaedukacja.pl. Jury składające się z nauczycieli jęz. ang. SP nr 97 i wybranego opiekuna szkół uczestniczących przyzna 5 nagród za najlepsze przedstawienie i interpretację wiersza. Natomiast opiekunowie, nauczyciele szkół, biorących udział w konkursie, przyznają Nagrodę Publiczności.

Wrocław w kadrze jak z filmów Wesa Andersona

Każdy jego post na Instagramie to gratka dla wielbicieli architektury Wrocławia. Piotr Zemlak, na co dzień nauczyciel języka angielskiego, fotografuje miasto w duchu filmów Wesa Andersona. Mówi, że lubi budynki, ich symetrię, estetykę, minimalizm. I udowadnia, że smartfonem można zrobić świetne zdjęcia.

Na zdjęciach: wnętrze hotelu Altus przy ul. Wierzbowej, jeden z budynków Manhattanu na pl. Grunwaldzkim i patio kawiarni Gniazdo w obiektywie Piotra Zemlaka

■ Mariola Szczyrba

Studnia, czyli podwórko wśród kamienic na ulicy Szewskiej, Hala Stulecia, Hotel Piast, Pałac Królewski, wnętrza odnowionej kamienicy przy ulicy Lelewela, Manhattan na placu Grunwaldzkim, gmach Uniwersytetu... Architektura i zabytki Wrocławia na zdjęciach Piotra Zemlaka wyglądają minimalistycznie i pięknie. Fotograf oddziela je od chaosu dużego miasta.

– Lubię budynki, ich geometrię, symetrię. Śmieję się, że architektura nie zaśni, nie spóźni się na zdjęcia. Ludzi pokazuję rzadko i tylko po to, żeby przełamać symetrię fotografii. Jakoś nigdy nie byłem portrecistą – mówi fotograf. Jeśli pokazuje ludzi, to tylko w tle. Najważniejszy jest tu budynek albo jego wnętrze. Symetria, detale, kolory.

Nie jest stąd, ale Wrocław skradł mu serce

Można powiedzieć, że Wrocław skradł mu serce. Piotr Zemlak 10 lat temu przyjechał do stolicy Dolnego Śląska z Przemyśla za żoną, która skończyła tu studia i dostała pracę. – Po 10 latach wciąż czuję się we Wrocławiu jak

turysta. To miasto cały czas odkrywa przede mną coś nowego. Zachwyca mnie piękna, bardzo różnorodna architektura Wrocławia – od tej wiekowej z czasów Breslau, po budynki pachnące jeszcze nowością. Lubię symetrię, wzory, powtarzalność, minimalizm – mówi fotograf.

A może warto zajrzeć do środka

Fotografuje elewacje budynków, ale też coraz częściej zagląda do środka. – Wcześniej rzadziej robiłem zdjęcia we wnętrzach. Sam nie wiem dlaczego. Może przez ten mój ukryty introvertyzm, jakoś nie mogłem się przełamać i zdecydować na pociągnięcie klamki, zapukanie do drzwi. W tym roku chcę to zmienić, bo wnętrza wrocławskich budynków zachwycają. Poza tym kryją pewną tajemnicę, wiele osób chce się dowiedzieć, co się kryje za niepozorną bramą wejściową – dodaje.

Przykładem jest chociażby odnowiona kamienica przy ul. Lelewela, która w ubiegłym roku była prawdziwą gwiazdą Instagrama. – Byłem tam świeżo po remoncie. Pierwsze zdjęcia, jakie zrobiłem, nie do końca mi się spodobały. Postanowiłem wrócić i spędzić tam więcej cza-

su, fotografując detale, zadbać, żeby kadry były bardziej dopracowane. Opłaciło się. Przy okazji – wielki szacunek dla osób, które odrestaurowały to piękne miejsce – mówi Piotr Zemlak.

(Nie)przypadkowo w stylu Wesa Andersona

Lubi nowoczesną architekturę, ale również zabytki. Kamienice wrocławskiego Rynku i oko-

Śmieje się, że architektura nie zaśni, nie spóźni się na zdjęcia. Ludzi pokazuje rzadko i tylko po to, żeby przełamać symetrię fotografii. – Jakoś nigdy nie byłem portrecistą – mówi. Jeśli pokazuje ludzi, to tylko w tle. Najważniejszy jest tu budynek albo jego wnętrze. Symetria, detale, kolory.

lic, „sedesowce” na pl. Grunwaldzkim, hotele... Zdjęcia Hali Stulecia i Pałacu Królewskiego

pojawiły się na popularnym profilu instagramowym Accidentally Wes Anderson, który obserwuje ponad 1,9 mln osób. Można tu zobaczyć fotografie architektury z całego świata w duchu charakterystycznej estetyki filmów Wesa Andersona, takich jak „Grand Budapest Hotel” czy „Kurier Francuski”. Piotr Zemlak założył nawet na Instagramie podobny profil o nazwie Wiesiek Andrzejewski, prezentujący polską architekturę w stylu Andersona.

Jakie „wesandersonizmy” znajdziemy we Wrocławiu? Oprócz już wspomnianych zdjęć – Hali Stulecia i Pałacu Królewskiego – fotograf wymienia jeszcze Hotel Piast, Urząd Miejski Wrocławia przy Nowym Targu, Muzeum Narodowe, basen przy ulicy Teatralnej, gmach główny Uniwersytetu Wrocławskiego... Wiele zależy oczywiście od światła, pogody, pomysłu na zdjęcie.

Mam jeszcze wiele do odkrycia

Zdjęcia robi głównie telefonem. – Staram się jak najbardziej wykorzystać możliwości tego sprzętu. Telefonem można zrobić dobre zdjęcia właściwie

w każdych warunkach, trzeba tylko zwracać uwagę na szczegóły, detale. Przeszkodą może być jedynie pogoda – uważa. I dodaje, że czasem prowadzi szkolenia z fotografii mobilnej.

Kiedy pytam, czy ma jakieś ulubione zdjęcia ze swojego ogromnego portfolio, odpowiada ze śmiechem, że to tak jakby wybierać swoje ulubione dziecko. Po chwili jednak dodaje: – Lubię patrzeć na zdjęcie klatki schodowej w słynnym poznańskim Okrąglaku. Lubię moje wrocławskie „studnie” z tą na Szewskiej na czele. Mam też takie zdjęcie Hali Stulecia z 2019 roku z pięknym światłem i przypadkowym turystą, który znalazł się w odpowiednim miejscu i czasie. Wyszło fajnie.

Pytany o miejsca, jakie jeszcze przed nim, co chciałby sfotografować, odpowiada: – Mam jeszcze wiele do odkrycia. Nie byłem np. z aparatem na Przedmieściu Oławskim, a wiele tamtejszych kamienic zyskało już nowy wygląd, sporo tam się dzieje. Dużo jest jeszcze do sfotografowania na Nadodrze. Ciekawi mnie też Kozanów i kolorystyka tamtejszych bloków, które bardzo pasują do mojego stylu.

Osiedle w skrócie

**Kundelek, bulterier, sznau-
cer.** W samym centrum osie-
dla, na ścianie Starej Piekarni
mieszczącej się przy ul. Krzy-
woustego 310A i prowadzo-
nej przez Fundację Znacznie
Więcej (starapiekarnia.org.pl),
można zobaczyć mural złożony
z pięknych kafli z wizerunkami
psów. Każdy jest inny! W 2017
roku w ramach projektu „Psie
sztuczki na Psim Polu” zrobili
je mieszkańcy osiedla.

Park Jedności na Zakrzowie.
Rakietą kosmiczną ze zjeżdża-
nią-rurą, konstrukcje z linami,
po których można się wspinać,
huśtawka dla dzieci z niepełno-
sprawnościami i dużo innych
atrakcji. Przy ul. Królewskiej
mieści się jeden z najciekaw-
szych placów zabaw w mieście,
a park Jedności jest stale roz-
budowywany: pojawił się tam
m.in. skatepark, tor do buli,
urządzenia do ćwiczeń i dwa
psie wybiegi. Powstał w ra-
mach WBO z inicjatywy miesz-
kańców, którzy teraz, jako Sto-
warzyszenie Zmienią Zakrzów,
angażują się w wiele innych
spraw związanych z osiedlem,
o których można przeczytać na
ich profilu FB: www.facebook.com/Zmieniazakrzow.

Zielone projekty. W 2021 roku
zakończył się III etap tworze-
nia parku rekreacyjnego przy
ul. Gorlickiej (w ramach WBO).
Pojawiła się tam drewniana
konstrukcja ze zjeżdżalnią,
siatką i innymi elementami do
zabawy. Wcześniej powstała
tam m.in. siłownia terenowa,
górką saneczkowa, jest też
miejsce, w którym można za-
grać w szachy. Są nowe traw-
niki, posadzono drzewa i krze-
wy. Zmieniła się też przestrzeń
w pobliżu Famy. Jest tam teraz
strefa wypoczynku z siedziska-
mi i stolikami oraz mnóstwo
nowych drzew i krzewów.

Zniżki w biurze nieruchomości.
Na osiedlu można liczyć
w ramach programu Nasz Wro-
cław na zniżkę (10 proc., gdy
ma się status podatnika, i 15
proc., gdy ma się status MAX)
w Biurze Nieruchomości Pra-
tum przy ul. Kiełczowskiej 30.

Inwestycje i ludzie rozkręcili osiedle

**Budowa aquaparku przy ul. Wilanowskiej, przebudowa szkoły przy Gorlickiej, kładka nad al. Jana III So-
bieskiego, mnóstwo wydarzeń organizowanych przez radę osiedla, CAL czy Famę – na
Psim Polu-Zawidawiu sporo się dzieje.**

Beata Turska

Psie Pole-Zawidawie to spore
osiedle: na powierzchni 1645 ha
mieszka tu prawie 29,5 tys. osób.
W ostatnich latach zostało tu zre-
alizowanych (lub jest realizowa-
nych nadal) 130 projektów. Oto
niektóre z nich.

Budowa aquaparku

Aquapark przy ul. Wilanowskiej
jest już prawie gotowy. – W tej
chwili trwa zagospodarowanie te-
renów zielonych wokół budynku,
a wewnątrz prowadzone są prace
związane z technologią basenową,
ustawianiem parametrów wody
etc. Obiekt jest już szykowany do
przejścia przez Wrocławski Park
Wodny od generalnego wykonaw-
cy – powiedziała nam Adrianna
Pawlicka, rzeczniczka prasowa
Aquapark Wrocław.

Poza basenami krytymi będzie tu
także basen zewnętrzny, strefa

fitness, pokoje masażu, punkty
gastronomiczne, parking dla aut
i rowerów oraz inne udogodnie-
nia. Warto dodać, że budynek jest
w dużej mierze samowystarczal-
ny energetycznie dzięki pompom
ciepła, fotowoltaice i innym no-
woczesnym rozwiązaniom. Koszt
inwestycji: ponad 41 mln zł.

Inwestycje w oświacie

Druga duża inwestycja na osiedlu
to rozbudowa Szkoły Podstawowej
nr 6 przy ul. Gorlickiej. Na jej te-
mat piszemy na str. 7. Trwa tak-
że przebudowa SP nr 98 przy ul.
Sycowskiej 22a, gdzie powstanie
m.in. winda i zostaną zamonto-
wane dwa podnośniki schodowe,
obiekt zostanie także lepiej dosto-
sowany do wymagań bezpieczeń-
stwa przeciwpożarowego. A jakie
inwestycje związane z oświatą
zostały już zakończone? Od 2019
roku działa przedszkole przy ul.
Okulickiego z ośmioma świetnie
wyposażonymi salami, zapleczem

kuchennym, szatnią, ga-
binetem logopedy, dwo-
ma placami zabaw i ziele-
nią (koszt ok. 7,8 mln
zł).

Rok później zakoń-
czyła się przebudowa
węzła żywienia w SP6
przy Gorlickiej, w 2022
– przebudowa i remont
pomieszczeń bloku ży-
wienia wraz z remontem g

RO organizuje m.in. wyjazdy integracyjne dla mieszkańców

Budowa aquaparku przy ul. Wilanowskiej jest już na ostatniej prostej

drogi dojazdowej do jedne-
go z wejść przy bu-
dynku przedszkola
w ZSP nr 3 przy
ul. Inflanckiej.

Kładka nad al. Jana III So- bieskiego

W 2020 r. zakończyła się budowa
ważnej dla mieszkańców kła-
dki nad al. Jana III So-

bieskiego, łączącej dwie części
Psiego Pola. Nowa przeprawa
skrótowa dla pieszych i rowe-
rzystów, a także poprawiła ich
bezpieczeństwo. Koszt: ponad
8,2 mln zł.

Inne zakończone już prace
to m.in. ścieżka rowerowa po
zachodniej stronie ul. Kró-
lewskiej na całej jej długości,
a więc od skrzyżowania z ul.
Wilanowską do skrzyżowania
z ul. Zatorską (wraz z oświe-
tleniem i dojściami), budowa
parkingu Parkuj i jedź w re-
jonie stacji kolejowej Wrocław
Psie Pole czy budowa chodnika
i przystanku autobusowego
wraz z jego doświetleniem
przy ul. Bierutowskiej.

Osiedlowe wydarzenia

Na terenie Lot-
nicznych Zakładów
Naukowych mieści się
Centrum Psie Pole-Za-
widawie, prowadzone
przez Fundację Opieka i
Troska. Działa tam m.in.
Punkt Porad Sąsiedzkich,
są zajęcia jogi i warszta-
ty teatralne, można też
wspólnie szydełkować i

robić mnóstwo innych rzeczy.
Niektóre wydarzenia odbywa-
ją się w zaprzyjaźnionej Starej
Piekarni w centrum Psiego Pola
przy ul. Krzywoustego. To m.in.
treningi pamięci i kreatywno-
ści, warsztaty wokalne, brydż.
Działa tu również partnerstwo
skupiające różne podmioty, a
na swoje wydarzenia zapraszają
także najrozmaitsze organizacje
pozarządowe. Na osiedlu zareje-
strowano ich tu aż 126!

KOMUNIKACJA MIEJSKA

**D, N, 111, 121, 128,
130, 131, 147, 150,
151, 904, 911, 914,
921, 924, 931, 934,
936**

241, 251

W ramach WBO powstał przy ul. Gorlickiej park rekreacyjny

Poznałeś już Famę w nowym wydaniu?

Kiedyś przy ul. Krzywoustego mie-
ściło się do dziś wspominane przez
wrocławian kino Fama. Teraz w
jego miejscu działa Centrum Biblio-
teczno-Kulturalne o tej samej na-
zwie i z tym samym neonem, który
teraz wita gości w recepcji.

Kino działa tam dalej, ale poza
seansami odbywają się tu spo-
tkania z twórcami i warsztaty dla
dzieci. Fama to także biblioteka,
klub mam, zajęcia w laboratoriach
twórczych i koncerty. Co roku w
ramach Święta Wrocławia gości tu
Cyrkopole, czyli Cyrkowy Festiwal
Podwórkowy, na który zjeżdża-
ją artyści z różnych stron świata.
Niedawno mieszkańcy bawili się
tu na Walentynkowym Silent Disco
(patrz zdj.).

FAMA I EWA DRANKOWSKA

Rada osiedla

Przewodni-
czący Rady
Osiedla
Tadeusz
Mincer
zaprasza
mieszkańców
na dyżury radnych osiedlo-
wych, które odbywają się w
każdą środę od godz. 19 do 20
w siedzibie rady osiedla, ul.
Bolesława Krzywoustego 284.
Z RO można również skon-
taktować się mailowo, pisząc
na adres e-mail: psie_pole@osiedla.wroclaw.pl.

Strażnik osiedlowy

Na Psim Polu-Zawidawiu
nie ma strażnika osiedlowe-
go. Wszelkie sprawy, który-
mi powinna zająć się Straż
Miejska (np. złe zaparkowa-
ny samochód, pomoc osobie
w kryzysie bezdomności),
w tym sprawy wymagają-
ce pilnej interwencji, należy
zgłaszać do dyżurnego Sta-
ży Miejskiej, dzwoniąc pod
numer 986. Dyżur pod tym
numerem jest pełniony 24
godziny na dobę.

Czterech dzielnicowych

Psie-Pole Zawidawie to rejon
działania komisariatu Wro-
cław Osiedle.

Dzielnicowi tego osiedla to:

- **sierż. szt. Łukasz Kwie-
cień**, tel. 601 814 133,
e-mail: dzielnicowy.osiedle5@wroclaw.wr.policja.gov.pl
- **sierż. szt. Dawid Berent**,
tel. 601 814 360, e-mail:
dzielnicowy.osiedle2@wroclaw.wr.policja.gov.pl
- **sierż. Mateusz Murij**,
tel. 601 815 802, e-mail:
dzielnicowy.osiedle3@wroclaw.wr.policja.gov.pl
- **sierż. szt. Adam Bruder**,
tel. 601 816 748, e-mail:
dzielnicowy.osiedle4@wroclaw.wr.policja.gov.pl

**W kolejnym odc.
osiedle Muchobór
Wielki**

Osiedle w liczbach

EDUKACJA

5763

dzieci uczęszcza do
żłobków, przedszkoli
i szkół, w tym

901

to uczniowie Lotnicznych
Zakładów Naukowych
przy ul. Kiełczowskiej 43

ZIELEŃ

200 tys. zł

na nasadzenia, budowa
objektów retencji wód
opadowych, w tym:

60 tys. zł

na stworzenie parku
kieszonkowego przy
ul. Wójtowskiej 1

INFRASTRUKTURA

39 mln zł

na budowę i remonty
szkół, infrastruktury dro-
gowej, w tym:

3,4 mln zł

na przebudowę i remont
budynek ZSP nr 3 przy
ul. Inflanckiej 13

ZMIEN PIEC

1 mln zł

na roboty budowlane
związane z wymianą
systemu ogrzewania
w budynkach przy ul.
Krzywoustego 297, 298,
299 i 300; wymiana
pieców na paliwo stałe

Banksy: Najbardziej znany tajemniczy artysta

Banksy pojawia się na ścianach we właściwym miejscu i w odpowiednim czasie. W tym tkwi jego fenomen. We Wrocławiu jeszcze go nie było, ale będzie. Nie osobiście ani nie w oryginale, lecz pod postacią reprodukcji na zbliżającej się wystawie *The Mystery of Banksy – A Genius Mind* w IASE. To polska premiera pokazu.

I Błażej Organisty

Banksy – prawdopodobnie najbardziej znany artysta uliczny na świecie – chce, by jego prace były wartością wspólną. Pozwala wykorzystywać je do celów osobistych i niekomercyjnych. Do komercyjnych nie udziela licencji, a na straży postawił biuro Pest Control [ang. zwalczanie szkodników].

Oryginały ogląda się na ulicach. W muzeach (np. Muzeum Banksy'ego w Krakowie) lub na objazdowych wystawach czasowych zwykle pokazywane są ich reprodukcje. Jedną z takich ekspozycji jest podróżująca po Europie „*The Mystery of Banksy – A Genius Mind*” (Tajemnica Banksy'ego – Genialny Umysł). Po Hanowerze, Kolonii i Oslo przyjedzie do Wrocławia na polską premierę.

MATERIAŁY ORGANIZATORA (2)

U nas od połowy marca

W Instytucie Automatyki Serwisów Energetycznych IASE (ul. Wystawowa 1) prace Banksy'ego obejrzymy od 15 marca do 7 lipca 2024 roku. Zobaczymy ponad 150 motywów sztuki ulicznej w formie graffiti, rzeźby, instalacji wideo

Fenomen Banksy'ego nie wynika z techniki, jaką się posługuje, ale z kontekstu, w jakim umieszcza swoje dzieła – uważają znawcy sztuki

i wydruków. Organizatorzy zaczerpnęli z całego okresu twórczości Banksy'ego.

– Dążyliśmy do zebrania najbardziej wybitnych i efektownych motywów w jednym miejscu,

tworząc swobodną atmosferę poza konwencjonalnym, muzealnym środowiskiem, ale jednocześnie dbając o zachowanie najwyższych standardów jakości – zaznacza producent Oliver Forster z COFO Exhibitions.

Kuratką jest Virginia Jean, urodzona w Anglii mieszkanka Berlina, projektantka i autorka wystaw poświęconych sztuce ulicznej. Artystą fascynuje się ponoć od zawsze.

– Jego dzieła dotykają istotnych prawd i problemów współczesnego świata, które często ignorujemy. Twórczość Banksy'ego dociera do każdego człowieka, bez względu na to, czy zdecydujemy się na jej akceptację, czy nie. Prezentowanie jego prac, ich promocja i celebrowanie, ma kluczowe znaczenie. Banksy poprzez swoją sztukę pisze historię. Hi-

storię, która dla nas w tej chwili jest rzeczywistością – wyjaśnia Jean.

Na szczytny cel

Wydarzenie ma nie tylko wymiar komercyjny. Jest także cel charytatywny – zbiórka do puszek na pokrycie kosztów utrzymania statku ratunkowego Louise Michel, który od 2020 roku patroluje środkową część Morza Śródziemnego, aby udzielać pomocy potrzebującym migrantom.

Jak piszą organizatorzy wystawy, Louise Michel został nabyty przez samego Banksy'ego, który podobno własnoręcznie pomalował jednostkę na różowo, używając gaśnicy. Motyw na statku, mała dziewczynka ubrana w kamizelkę ratunkową, trzymająca koło ratunkowe w kształcie serca, przypomina słynną „Dziewczynkę z balonikiem”.

Zebrane do puszek datki organizatorzy podwoją, a następnie prześlą armatorowi statku „Handbreit – nautical safety solutions”.

W ważnej sprawie

Znawcy sztuki ulicznej uważają, że geniusz autora nie tkwi w technice operowania prostymi szablonami odbijanymi na ścianach, lecz w tym, że mówi odpowiednią rzecz we właściwym miejscu i czasie. Dzięki temu jego sztuka ma wartość wykraczającą daleko poza mury, a wokół jego postaci powstał dyskurs kulturowy.

Od czasu do czasu prace Banksy'ego trafiają na aukcje i są wtedy sprzedawane za krocie. W 2019 roku „Devolved Parliament” sprzedano za 9,9 mln funtów, w 2020 „Show Me the Monet” – za 7,6 mln funtów, w 2021 „Game Changer” – za 17 mln funtów, a „Love is in the Bin” (czyli „Girl with Balloon” w wersji pociętej) – za 18,5 mln funtów.

Godziny i ceny

Wystawa będzie otwarta od pon. do nd. w godz. 10–20. Bilety normalne kosztują od 65 do 75 zł, są też bilety grupowe, ulgowe i rodzinne. Sprzedaż rozpoczęła się 9 lutego.

➤ Szczegóły na mystery-banksy.com/pl

Banksy to prawdopodobnie najbardziej znany i równocześnie najbardziej tajemniczy artysta graffiti na świecie

Tu kręcili filmy najwięksi! 70 lat WFF

Wytwórnia Filmów Fabularnych we Wrocławiu świętuje 70. urodziny i szykuje wiele niespodzianek. Pierwsza już 4 marca. W Kinie Nowe Horyzonty startuje przegląd największych polskich filmów kręconych w WFF. Zaplanowano po jednym seansie w miesiącu.

Magdalena Talik

Od 1.01.2024 w budynku przy ul. Wystawowej 1 nie ma już Centrum Technologii Audiowizualnych (nazwa była w użyciu od 2011 do 2023 roku). Instytucja wróciła po latach do rozpoznawalnej nazwy – Wytwórnia Filmów Fabularnych.

– To właśnie we Wrocławiu i istniejącej tu od 1954 roku Wytwórni swoje debiutanckie filmy pełnometrażowe realizowali uznani polscy reżyserzy, m.in. Andrzej Wajda („Pokolenie” 1955 r.), Wojciech Jerzy Has („Pętla” 1957 r.) czy Kazimierz Kutz („Krzyż Walecznych” 1959 r.) – wspomina dr Robert Banasiak, dyrektor WFF.

Tu powstały legendy

Przez niemal 60 lat w WFF zrealizowano prawie 500 produkcji, filmów i seriali, w tym takie legendarne tytuły, jak: „Popiół i diament” Andrzeja Wajdy, kultową trylogię „Sami swoi” Sylwestra Chęcińskiego, „Rękopis znaleziony w Saragossie” i „Lalkę” Wojciecha Jerzego Hasa, „Na srebrnym globie” Andrzeja Żuławskiego, „Kobietę

OLEKSANDR POLIAKOWSKI, MATERIAŁY WFF

„Pokolenie” na podstawie książki Bohdana Czeszki to debiut Andrzeja Wajdy, na zdj. Tadeusz Janczar

samotną” Agnieszki Holland, „Giuseppe w Warszawie” Stanisława Lenartowicza czy „Czterech pancernych i psa” Konrada Nałęckiego.

Obchody 70-lecia

Na początku lutego (9.02) na budynku zawisła pamiątkowa tablica poświęcona Wytwórni Filmów Fabularnych. Informuje ona, że WFF działa w tym miejscu od 1954 roku.

Obchody jubileuszu 70-lecia Wytwórni Filmów Fabularnych we Wrocławiu potrwać cały rok. Zaplanowano m.in. pokazy filmowe w Kinie Nowe Horyzonty.

10 hitów

W ciągu 10 miesięcy obejrzymy 10 filmów, które powstały w WFF. Na początek 4 marca o godz. 19 „Pokolenie” Andrzeja Wajdy, potem: „Rękopis znaleziony w Saragossie” Wojciecha

Jerzego Hasa, „Diabeł” Andrzeja Żuławskiego, „Kobieta samotna” Agnieszki Holland czy „Pociąg do Hollywood” Radosława Piwowarskiego.

Każdy seans z cyklu „Diabły, dreszcze, pokolenia. Przegląd produkcji z okazji 70-lecia Wytwórni Filmów Fabularnych we Wrocławiu” będzie poprzedzony komentarzem przybliżającym historię powstania danej produkcji.

Darmowy koncert organowy 6.03

Koncert upamiętniający sylwetkę jednego z największych organistów XX w. – Pierre’a Cochereau – odbędzie się 6 marca o godz. 18 w Kolegiacie św. Krzyża na Ostrowie Tumskim. Organiści związani z wrocławskim środowiskiem akademickim – wykładowcy AMuz: Piotr Rojek, Łukasz Kołakowski, Jan Surma i tegoroczny absolwent Mateusz Żegleń wykonają wybrane transkrypcje improwizacji organowej (zagranej przez Cochereau 15 sierpnia 1970 roku w Notre-Dame w Paryżu) oraz własne improwizacje, w których nawiążą do języka muzycznego organisty. Wstęp wolny.

Dawne osobiwości na wystawie

W magazynach Muzeum Archeologicznego znajdują się przedmioty tajemnicze, intrygujące i nietypowe. Będzie je można zobaczyć na wystawie „Arificalia, naturalia, exotica” od 28 lutego w Arsenale Miejskim, ul. Cieszyńskiego 9. Przeniesiemy się do XVII w., by poczuć atmosferę dawnych gabinetów osobiwości. Obejrzymy m.in. nietypowe pradziejowe urny, antyczne naczynia, kilka naczyń z epoki brązu pochodzących ze słynnej XIX-wiecznej kolekcji księżnej Izabelli Działyńskiej z Czartoryskich, peruwiański naszyjnik czy kolekcję grotów do strzała i dzid pochodzących z różnych stron świata i epok.

Nocne kino zaprasza studentów 8.03

Nocne Kino Akademickie, organizowane przez Informację Kulturalno-Sportową Studentów, działającą przy Uniwersytecie Ekonomicznym, odbędzie się po raz X w Kinie Nowe Horyzonty.

Redakcja

Celem wydarzenia jest szerzenie kultury filmowej oraz zachęcanie studentów do obcowania z X muzą, dlatego przed seansami prelekcje poprowadzi Grupa Filmowa Darwin. Panel dyskusyjny pomoże lepiej zrozumieć wyświetlane tej nocy filmy. NKA odbędzie się w Kinie Nowe Horyzonty w godz. 16.30–1. Przed seansami odbędą się quizy i konkursy z nagrodami. Widzowie obejrzą dwa filmy, które zostały nominowane do tegorocznych

Oscarów: Anatomia upadku i Poprzednie życie. Bilety do nabycia na stronie kinonh.pl/bilety.

Harmonogram wydarzenia:

- 16.30–18.30 Strefa eventowa
- 18.45–19.15 Otwarcie sali kinowej i start wydarzenia
- 19.15–21.45 Seans filmu: Anatomia upadku
- 22–23 Prelekcja Grupy Filmowej Darwin
- 23–1 Seans filmu: Poprzednie życie

Warsztaty w CH Zajezdnia

Centrum Historii Zajezdnia zaprasza uczniów szkół podstawowych oraz rodziny z dziećmi na warsztaty artystyczne. W ofercie są dwa spotkania: ■ Malujemy emocje – uczestnicy mogą odkryć, w jaki sposób sztuka może pomóc w wyrażaniu emocji; ■ Kolaże polsko-ukraińskie – uczestnicy poznają najważniejszych artystów polskich i ukraińskich. Udział w warsztatach jest bezpłatny. Wiek uczestników: 7–14 lat. Czas trwania: 1,5 h. Szczegółowe informacje na wroc.city/ZajezdniaWarsztaty.

Odchudzanie na ekranie: czas na Dolnoślązaczki

W drugiej serii programu telewizyjnego Kanapowczynie na TTV widzowie poznają mieszkanki Dolnego Śląska. Pięć zapracowanych kobiet, które straciły nadzieję na zrzućnię zbędnych kilogramów. Panie rozpoczną sześciomiesięczną walkę o zdrowie i kompletną zmianę dotychczasowego stylu życia.

Agnieszka

Alicja

Aneta

Paulina

Katarzyna

Bohaterki programu Kanapowczynie, emitowanego na TTV, będą na oczach widzów walczyć ze swoimi słabościami i nadprogramowymi kilogramami. Trzymamy kciuki!

Robert Migdał

Pochodzą z różnych miast i są w różnym wieku, ale łączy je jedno. Każda z nich pracuje w mieście, w którym od rana do nocy musi mierzyć się z pokusami! Oto pięć bohaterek najnowszego sezonu programu Kanapowczynie na TTV.

Agnieszka z Wrocławia

Agnieszka mieszka we Wrocławiu, ma 36 lat i przy wzroście 174 cm waży 105,5 kg. Prywatnie

nie jest mamą 6-miesięcznej Łucji i 3-letniego Mikołaja, zawodowo – właścicielką cukierni. Kocha wszystko, co słodkie – w ciągu 10 lat przytyła 28 kilogramów – przez co nadal chodzi w dresach ciążowych.

Alicja z Jelcza-Laskowic

Alicja mieszka w Jelczu-Laskowicach. Ma 28 lat i pracuje jako kelnerka w restauracji włoskiej. Prywatnie jest singielką, która marzy o założeniu rodziny. Do oddalonej o 1,4 km

pracy codziennie dojeżdża takśówką. Wypija 6 energetyków dziennie – w tym jednego tuż przed snem i jednego od razu po obudzeniu. Kocha wszystko z żółtym serem.

Aneta z Lewina

Aneta ma 35 lat i pochodzi z Lewina Brzeskiego (na Opolszczyźnie, godzinę drogi autem od Wrocławia). To tam mieszka z partnerem Piotrem i to tam prowadzi sklep wielobranżowy. Wypija średnio 4 piwa dzien-

nie, a za świeżo wysmażonego schabowego dałaby się pokroić. Problemu z nadwagą nie ma od zawsze – do 25. roku życia ważyła 45 kilogramów.

Paulina z Wołowa

Paulina ma 35 lat, mieszka w Wołowie i pracuje jako sprzedawczyni w sklepie. Jest samotną matką trójki pociech – córek Leny i Julii oraz syna Antoniego. Kocha fast foody w każdej postaci – ta miłość doprowadziła do tego, że nie

jest już w stanie sama założyć sobie butów.

Katarzyna z Ząbkowic Śląskich

Kasia pochodzi z Ząbkowic Śląskich. Ma 40 lat i jest restauratorką. Prywatnie jest żoną Miszy, mamą czwórki dzieci. Wszędzie jeździ autem, nawet do oddalonego o 50 metrów bankomatu. Na dodatek kocha pierogi, pielmieni i chaczapuri, które podaje także w swojej restauracji.

Krew ratuje życie, oddaj ją 4 i 5 marca

Wydarzenie pod nazwą **Wampirjada na Uniwersytecie Ekonomicznym** ma promować wśród wrocławian temat krwiodawstwa oraz pomóc w uzupełnieniu zapasów Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa we Wrocławiu. W tym roku towarzyszy mu prelekcja prozdrowotna oraz pokaz pierwszej pomocy. Finał, podczas którego chętni mieszkańcy naszego miasta mogą oddać krew, odbędzie się **4 i 5 marca w budynku Z przy ul. Kamiennej 40. Wejście od godz. 9.** Na każdego krwiodawcę czeka pakiet z voucherami i gadżetami od partnerów akcji. Organizatorem wydarzenia jest Niezależne Zrzeszenie Studentów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Dzień otwarty w przedszkolu na Rajskiej

W sobotę 2.03 odbędzie się **Dzień otwarty w przedszkolu** budowanym przy ul. Rajskiej. Będzie to okazja, by zobaczyć powstającą na Złotnikach placówkę oraz poznać szczegóły jej działania.

Redakcja

Dzień otwarty przy ul. Rajskiej 58 rozpocznie się o godz. 10. Przez dwie godziny wszyscy chętni będą mogli zobaczyć, jak powstaje placówka. Na miejscu na pytania odpowiadać będą przedstawiciele inwestora.

Przedszkole dla 200 dzieci zostanie otwarte 2 września 2024 roku. Będzie włączone do miejskiego systemu rekrutacji, który rusza 20 marca. – To będzie bardzo nowoczesna

W nowoczesnym budynku na Złotnikach powstają przedszkole i żłobek

i funkcjonalna placówka z zielenią dookoła – mówi Marcin Miedziński, zastępca dyrektora Wydziału Przedszkoli i Szkół Podstawowych UMW. – Wygospodarowane zostaną także specjalne miejsce, gdzie dzieci wraz z nauczycielami będą mogły sadzić warzywa, kwiaty czy krzewy owocowe – dodaje. Przy ul. Rajskiej powstanie także żłobek. Otwarcie planowane jest na wrzesień 2024 r.

Obiekt na wrocławskich Złotnikach buduje prywatny inwestor, ale będzie to placówka publiczna. – Wrocław regularnie zwiększa liczbę miejsc w przedszkolach, co jest jednym z najważniejszych zadań edukacyjnych miasta – podkreśla Miedziński. W sumie od 2019 r. we Wrocławiu powstało 5246 nowych miejsc w przedszkolach. W latach 2024–2026 powstanie ich 1400.

Śląsk chce znowu poczuć smak wygranej

Pierwsze ligowe punkty w tym roku zdobyli piłkarze Śląska Wrocław po bezbramkowym remisie z Lechem Poznań. Mecz z Widzewem ma rozruszać wrocławską maszynę jeszcze mocniej – to szansa na pierwsze tegoroczne zwycięstwo. Początek: sobota, godz. 17.30, Tarczyński Arena.

Michał Sałkowski

Nowy rok kalendarzowy w PKO BP Ekstraklasie podopieczni trenera Jacka Magiery rozpoczęli od dwóch potknięć – 0:1 w meczach z Pogonią i Stalą. Sumarycznie mają jednak 4 porażki w lidze. Zawsze zrobili tak duży kapitał punktowy, że są wiceliderami tabeli z 42 punktami na koncie. Tyle samo ma prowadząca Jagiellonia. Powrót do szczelnej obrony kosztem fajerwerków w ofensywie dał, zdaniem bramkarza Śląska Rafała Leszczyńskiego, punktowy efekt w meczu z Kolejorzem.

– Najważniejsze, że w końcu udało się zagrać na zero z tyłu. Zdobiliśmy punkt na bardzo trudnym terenie. Dobrze, że

Erik Exposito strzelił 14 goli w sezonie i był bohaterem kibiców Śląska. W 2024 jeszcze nie trafił do siatki

z tyłu wróciliśmy do tego, co pokazywaliśmy w poprzedniej rundzie. Taka gra dawała nam punkty i mieliśmy fajną serię. Trzeba to pielęgnować. To nam wychodziło najlepiej. W pierwszych dwóch meczach był styl, ale nie było z tego punktów. Dziś szukaliśmy kontrataków, mamy punkt i to jest najważniejsze. Z Widzewem chcemy zwyciężyć – mówi bramkarz WKS-u. Leszczyński, który niedawno przedłużył kontrakt ze Śląskiem

do 2027 roku, jest samodzielnym liderem PKO BP Ekstraklasy, jeżeli chodzi o czyste konta. W 21 meczach zgromadził ich aż 9. W meczu z Widzewem trener Magiera będzie musiał na nowo poukładać środek pola – bo kolejne żółte kartki złapali Peter Pokorny i Petr Schwarz i czeka ich pauza. Szansę mogą więc dostać Łukasik i Mustafić – albo jeden z nich, gdy trener zdecyduje się na duet napastników Exposito – Klimala. Bo kibice

WKS nie zobaczyli jeszcze w tym roku bramki swoich ulubieńców w lidze. A żeby wygrywać, trzeba... trafić do siatki.

To niejedyna rzecz, na którą kibice czekają. Coraz bliższe jest otwarcie oficjalnego sklepu Śląska Wrocław, połączonego z przestrzenią spotkań z kibicami. Znajdziemy go niedaleko Capitolu, na ul. Piłsudskiego 44. Możliwy start już w przyszłym tygodniu.

Zostań ambasadorem strefy fitness

W Aquaparku Wrocław wystartował konkurs na ambasadorków Strefy Fitness wśród mieszkańców Wrocławia. Zabawa jest kierowana do osób, które kochają sport i już trenują, ale też do tych, którzy dopiero zaczynają i potrzebują dodatkowej motywacji.

Redakcja

Każdy może zostać nowym ambasadorem, konkurs odbywa się w Social Mediach na koncie @aquaparkwroclaw na Instagramie.

Poszukiwane są aktywne osoby, które uczęszczają na treningi w Aquaparku przy ul. Borowskiej 99.

– Strefa Fitness w Aquaparku jest popularna, cieszymy się, że mieszkańcy Wrocławia chętnie uprawiają sport – mówi Remigiusz Ampulski, lider Strefy Fitness. I zapowiada: – Chcemy wspólnie motywować wszystkich do aktywności i ćwiczeń przez akcję #Zostań Ambasadorem Fitness. Osoby, które wezmą w niej udział, będą udostępniać swoje

zdjęcia i relacje z ćwiczeń. Mamy nadzieję, że będzie to zachęcało kolejne osoby i one również dołączą do akcji. Dla najbardziej aktywnych przygotowaliśmy nagrody, roczne karnety VIP do Aquaparku Wrocław – zapowiada Remigiusz Ampulski.

Co zrobić, aby wziąć udział w konkursie?

■ Obserwuj profil na Instagramie @aquaparkwroclaw ■ Zgłoś się w komentarzu pod postem konkursowym. ■ Napisz krótko, dlaczego to właśnie Ty powinieneś zostać nową twarzą Strefy Fitness. ■ Publikuj na swoim Instagramie jak najwięcej relacji, postów i rolek z aquaparkowej Strefy Fitness (z oznaczeniem profilu @aquaparkwroclaw i lokalizacją Aquapark Wrocław).

Tydzień w skrócie

Porażką 96:86 z zespołem Polska Strefa Inwestycji Enea AJP Gorzów zakończyły rundę zasadniczą **koszykarki Ślązy Wrocław**. 22 punkty dla ekipy z Gorzowa Wlkp. rzuciła Stephanie Jones, 21 oczek dla Ślązy zdobyła Angel Baker.

Sześciu zawodników **ŚWITU Wrocław** weźmie udział w 20. Zimowych Igrzyskach Głuchych, które startują 2.03 w Erzurum: Mirosław Jurek, Bruno Łukaszyk (narciarstwo alpejskie), Oliwia Gała, Klaudia Łasicka, Lidia Maziarz, Kinga Urbaniec (futsal). W sumie reprezentacja Polski będzie liczyć 32 osoby. Zmierzają się w 6 dyscyplinach: futsalu, narciarstwie alpejskim, cross country, snowboardzie, curlingu i szachach.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa, 2.03, godz. 17.30, Tarczyński Arena Śląsk Wrocław – Widzew Łódź (Canal+ Sport3)

koszykówka

Orlen Basket Liga, 29.02, godz. 19.30, Centrum Rekreacyjno-Sportowe Enea Stelmet Zastal Zielona Góra – Śląsk Wrocław (Emocje TV)

siatkówka

Tauron 1. liga, 29.02, godz. 17, Hala Sportowa Uniwersytetu Przyrodniczego, Gwardia Wrocław – Bogdanka Arka Chelm Tauron Liga Kobiet, 4.03, godz. 20.30, Hala Orbita, KGHM #Volley Wrocław – GROT Budowlani Łódź (Polsat Sport)

piłka ręczna

1. Liga Centralna, 3.03, godz. 19, Wielofunkcyjna Hala AWF Śląsk Wrocław Handball – KPR Padwa Zamość (TVCOM.pl)

Jako ambasador Strefy Fitness możesz liczyć na roczny karnet VIP

**35 lat szantów we Wrocławiu
29.02-3.03, Stary Klasztor**

Spotkania z Piosenką Żeglarską i Muzyką Folk „Szanty we Wrocławiu” to jeden z najstarszych i najważniejszych polskich festiwali! W tym roku ma swoje 35. urodziny. W dniach 29 lutego – 3 marca odbędzie się szereg wydarzeń. Główny koncert festiwalu w Centrum Koncertowym A2 przy ul. Góralskiej zapowiada się znakomicie. Wystąpią: EKT – Gdynia,

Mechanicy Shanty, Ryczące Dwudziestki, Zejman & Garkumpel, 4 Refy, Banana Boat, Perły i Łotry, Mietek Folk. Na pozostałych koncertach w Starym Klasztorze, ul. Purkyniego 1, usłyszymy: piosenki Jurka Porębskiego i Janusza Sikorskiego, szanty klasyczne, dla dzieci i szantowe przeboje. Odbędzie się tu także 30-lecie zespołu Banana Boat. Bilety do nabycia na stronie wroc.city/szanty. Rezerwacje pod adresem: rezerwacje: bilety@o2.pl.

**Bezpośrednie zagrożenie
zdrowia i życia**

Numer ratunkowy: **112**
Straż Miejska: **986**
Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601100100**
Centrum Zarządzania Kryzysowego: **717702222**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
Pogotowie energetyczne: **991**
Pogotowie gazowe: **992**
Pogotowie ciepłownicze: **993**
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Ważne telefony

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **717777777**
(pn.-pt. 8.00-18.00)
Zgłoś awarię do ZDiUM: **713760022, 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **713409655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
Biuro Obsługi Pasażera MPK: **713085030** (pn.-pt. 7.00-21.00)
Miejskie Biuro Rzeczy Znalezione: **713760896** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
Miejski Rzecznik Konsumentów: **717777902** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Taxi Senior: **794123124**
Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **713100646** (pn.-pt. 7.00-14.00)
Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **717702222** (całodobowo) lub **717996700** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **713625674** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **717724950** (pn.-pt. 9.00-16.00)
Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **717778961** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
Telefon Zaufania MOPS: **512198939**
Punkt Informacyjno-Kontaktowy Anonimowych Alkoholików: **713212124, 801033242**
WROMIGRANT
Punkt informacji dla migrantów i uchodźców: **717724950, 538579555**
(Przejście Dialogu, ul. Świdnicka 19)

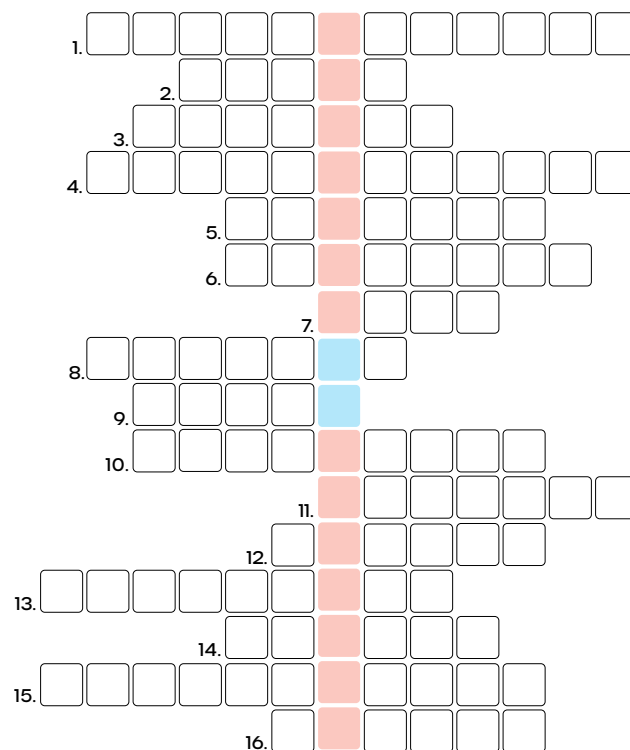
**Jubileuszowy koncert
Agnieszki Chylińskiej 3.03**

Agnieszka Chylińska jest jedną z najbardziej charakterystycznych artystek na polskiej scenie muzycznej. Od lat nieustannie eksperymentuje, udowadniając muzyczną wszechstronność. Z okazji 30-lecia na scenie wyrusza w ogólnopolską trasę koncertową „Kiedyś do Ciebie wrócę”, w ramach której odbędzie się 8 koncertów. Pierwszy

odbył się w Atlas Arenie w Łodzi. Kolejny zaplanowany jest we Wrocławiu, potem w Poznaniu, Warszawie, Gdańsku, Krakowie, Katowicach i Szczecinie. We Wrocławiu Chylińska zagra koncert w Hali Stulecia, ul. Wystawowa 1, w niedzielę 3 marca o godz. 19. Na koncertach na widzów czekać będą niespodzianki, w tym edycje specjalne albumów z całego 30-lecia. Trasa będzie niezwykle nowoczesna i multimedialna. Bilety do nabycia na wroc.city/Chylinska.

KRZYŻÓWKA NUMERU 170

- Miejsce na Krzykach, które łączy w sobie bibliotekę, nowe technologie i twórczość.
- Kształt Sępólna.
- Błokowisko nad Odrą.
- Działacz społeczny i przedsiębiorca, który oddał swoją ziemię miastu pod park Południowy.
- Kawiarnia z miejscem do wykładów, warsztatów i spotkań.
- Basen z dużą liczbą zjeżdżalni.
- Służy do orientowania się w terenie lub zaznaczania ciekawych miejsc.
- Osiedle, które zasłynęło dużą frekwencją w wyborach parlamentarnych.
- W średniowieczu odbyła się na Psim Polu.
- Znajdują się tam: wieża ciśnień, szpital, kampus uniwersytetu i IPN.
- Największy budynek na Brochowie.
- Wyspa z Zaciszem i Zalesiem.
- Biblioteka z książkami, gramami i filmami.
- „Wyprodukowano w ...” po angielsku albo nazwa lokalnej inicjatywy na Brochowie.
- Plac i most o tej samej nazwie.
- Ulica z Browarem Mieszczańskim.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora.

W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **170.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowie-

dzi czekamy do **6 marca 2024 r.** do **godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **13 marca 2024 r.** Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z nr telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do

zdobycia: bluza z herbem Wrocławia, workoplecak i kubek. Zwycięzcami w nr. 168 (hasło: Nowe zajezdnie) zostali: pani Katarzyna (bluza), pani Renata (workoplecak) i pani Julia (kubek). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

➤ Napisz do nas!**REDAKCJA**

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Paulina Czarnota

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA

Gmina Wrocław